

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVII.

KRUUNUNMETSÄT.

Uusi jakso.

3.

Metsänhoitohallituksen alammainen kertomus Suomenmaan
kruununmetsien hoidosta vuonna 1891.

HELSINGISSÄ,

KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA,

1893.

Alammainen kertomus Suomen kruunun- metsien hoidosta vuonna 1891.

Etupäässä ansaitsee huomiota se seikka, että tulot kruununmetsistä tänä hoitovuotena ovat melkoisesti vähenneet jokaisen lähinnä edellisen vuoden tulomäärään katsoen. Syynä tähän ei ole ollut pääasiassa sahatuotteiden hinnan alennus ulkomaan markkinoilla, vaan paremminkin ovat tähän vaikuttaneet talven lumenpaljouden takia syntyneet vaikeudet korjata saharirret metsistä sekä melkein liian suuri kilpailu saharirsien myymisessä muutamista yksityisten metsistä, etenkin maan pohjoisimmissa osissa, joissa kruununkin hirsivarat pääasiallisesti ovat. Vähentyneihin tuloihin ei liene sitä vastoin sanottavasti vaikuttanut tänä ja lähinnä edellisinä vuosina yhä yleisemmäksi tullut tapa myydä hirsitä kappaleittain määrätystä hinnasta kuutiomitoittain myymisen asemesta, joka siihen saakka melkein yksinomaan oli käytännössä.

Asian valaisemiseksi luetellaan tässä alempana kunakin vuonna vv. 1886—1891 myyty hirsimäärä sekä vastaavat tulot kruununmetsistä, jonka ohessa kuitenkin on huomattava, että tuloihin on luettu kruunulle tulevat korvaukset muistakin metsäntuotteista paitse hirsistä sekä myöskin vuokrasta ja muista luovutuksista kruununmetsien alueella. Mutta koska nämät viimeksi mainitut tulo-osuudet ovat kaikkina vuosina melkein samansuuruiset, niin vuositulojen keskinäinen eroavaisuus perustuu pääasiallisesti myytyjen hirsien suurempaan tahi pienempään kokoon ja niistä suoritettuihin hintoihin.

Vuosittain mydyt hirsimäärät mainittuina kuutena vuotena ja vastaavat tulot ovat olleet seuraavat:

Myyntivuosi.	Myytyjen hirsien luku- määrä.	Tulot jokai- sesta hirrestä keskimäärin.		Yhteensä tuloja.	
		<i>Smk.</i>	<i>fm.</i>	<i>Smk.</i>	<i>fm.</i>
1886	589,786	2	12	1,250,532	88
1887	714,458	2	24	1,599,830	92
1888	722,517	2	37	1,713,153	87
1889	587,966	2	99	1,758,017	48
1890	788,450	2	75	2,170,089	45
1891	349,645	3	21	1,125,211	49

Näitä seuraavana vuonna 1892 on myyntimäärä, kuten käy selville paikkakunnallisista kertomuksista, kuitenkin taas enennyt 731,399 saharhirteen, jonka ohessa vuositulot ovat nousseet 2,085,494 markkaan 49 penniin.

Kruununmetsien hoidosta yleensä ja sen erityisseikoista saa Metsänhoitohallitus, nojaten sekä siihen, mitä asianomaisilta ylimetsänhoitajilta tulleet paikkakunnalliset kertomukset sisältävät, että siihen, mitä muut Metsänhoitohallituksessa löytyvät asiakirjat ja tilinteot osoittavat, täten jokaisesta tarkastuspiiristä erikseen, seuraten niitä määräyksiä, jotka armollinen kirje maaliskuun 11 p:ltä 1866 sekä Keisarillisen Senaatin Maanviljelystoimituskunnan kirjoitukset maaliskuun 11 p:ltä ja joulukuun 1 p:ltä 1870 ynnä marraskuun 2 p:ltä 1871 sisältävät, alammaisimmasti ilmoittaa seuraavaa:

Kemin tarkastuspiiri.

Käsittäen tiloista vielä eroittamattoman kruununmaan Utsjoen ja Inarin seurakunnissa Lapin kihlakuntaa ja osittain lopullisesti osittain väliaikaisesti eroitetut kruununmaat tässä ja Kemin kihlakunnassa, sekä osan Oulun kihlakuntaan kuuluvaa Kuusamon pitäjää Oulun läänissä, tämä tarkastuspiiri on yksinään noin kaksi kolmatta osaa koko maan kruununmetsän-alasta, joka maassamme siis on hyvin epätasaisesti jaettuna. Vaikka laajat alueet tätä piiriä ovat joko metsättömiä tahi kasvavat ainoastaan pensaita ja vaivaispuita, sisältää tämä piiri kuitenkin kruunun runsaimmat metsävarat ja on siis suuresta arvosta valtion taloudessa. Lopulla vuotta 1890 arvosteltiin tähän kuuluva metsänala 9,523,582 hehtaariksi, jaettuna kahdeksalle hoito-alueelle, nimittäin Kemin, Tornion, Muonion, Ounasjoen, Rovaniemen, Oulujärven, Sodankylän ja Inarin alueille, mutta kertomusvuoden kuluessa on se vähennyt seuraavilla käytettäviksi annetuilla mailla:

Tornion alueella on Keisarillisen Senaatin veroituspäätöksen mukaan kesäkuun 3 p:ltä ja marraskuun 6 p:ltä 1891 Uusitalon, Nuasniemen ja Ruomakan yksityisiä tiloja varten lohkaistu yhteensä 3,334 hehtaaria;

Muonion alueella on Keisarillisen Senaatin veroituspäätöksen mukaan kesäkuun 13 p:ltä 1888 sekä maaliskuun 13 p:ltä 1891 isossa jaossa Muonionniskan pitäjän Alamuonion kylässä ilmoituksen mukaan lohkaistu lisämaaksi 3,925 hehtaaria veronkannattavaa maata ja 3,986 hehtaaria hylkymaata tahi yhteensä 7,911 hehtaaria;

Rovaniemen alueella on Keisarillisen Senaatin veroituspäätöksen mukaan joulukuun 20 p:ltä 1890 sekä kesäkuun 3 p:ltä ja lokakuun 23 p:ltä 1891 uudistaloiksi lohkaistu Juotusniemen, Onnilan ja Maijalan kruununmetsätorppia varten yhteensä 850 hehtaaria veronkannattavaa maata ja noin 1,000 hehtaaria hylkymaata tahi yhteensä 1,850 hehtaaria parempia ja huonompia maanosuuksia.

Paitse näitä mainittuja kruununmaan lohkomisia yksityisten nautittavaksi on vielä samallaisia ollut tekeillä Kittilän, Muonionniskan ja Sodankylän pitäjissä

toimitetuissa isoissa jaoissa; Kemijärven pitäjässä, jossa Keisarillisen Senaatin 26 p:nä tammikuuta 1886 määräämä väliaikainen kruununmaan pyykittäminen osaksi on toimitettu; Ylitornion pitäjässä, jossa laajoja kruununmaan-alueita ison jaon järjestelyjä varten ja lisämaina on kartoitettu lohkaistaviksi vanhoille tiloille, jota paitse maanlohkaisuja on ollut tekeillä useita uudistaloja varten sekä viimeksi mainitussa että myöskin Kemijärven ja Rovaniemen pitäjissä. Tähän tulee lisäksi kruununmetsän raivaaminen moniksi väliaikaisiksi uudistaloiksi, joiden pinta-ala mittaamattomana ei ole voitu määrätä.

Kun edellä mainittujen maanlohkaisu- ja uudistalojen hehtaarimäärä täten on tietty, niin voimme laskea tarkastuspiirin pinta-alan tilintekovuoden lopussa olleen 9,510,487 hehtaaria, jotka jakautuvat hoito-alueille kuten seuraava taulu osoittaa:

Hoito-alue.	Yhteensä maanalaa.	Koko maanalaan kuuluu:				Maanalaista on kruununpuistoksi julistettu.
		Viljelysmaita.		Kuivaa metsämaata.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
		Peltoa.	Niittyä.			
H e h t a a r i a.						
Kemin	299,918	20	285	239,530	60,083	288,82
Tornion	545,411	55	424	249,743	295,189	—
Muonion	1,138,082	2	117	594,866	543,097	—
Ounasjoen	924,723	12	210	306,586	617,915	—
Rovaniemen	809,302	60	350	360,544	448,348	—
Kemijärven	1,717,670	5	130	1,011,636	705,899	—
Sodankylän	1,607,181	11	90	964,208	642,872	—
Inarin	2,468,200	—	—	1,480,920	987,280	—
Yhteensä	9,510,487	165	1,606	5,208,033	4,300,683	288,82

Kuten jo mainittiin, tämä laaja pinta-ala sisältää melkoisia alueita, jotka osaksi ovat metsättömiä osaksi kasvavat pensaita ja vaivaispuita taikka ovat niin sopimattomissa paikoin, että metsäntuotteiden menekki niistä ei vastaiseksi ole mahdollinen. Nämä alueet, jotka eivät siis kruunun metsätaloudelle ole mistään arvosta, ovat seuraavat:

a) koko Inarin hoito-alue, 2,468,200 hehtaaria; b) Enontekiäisten kappeliin kuuluvat osat Muonion ja Ounasjoen hoito-alueita, yhteensä 1,253,095 hehtaaria ja c) suurin osa Kemijärven hoito-alueesta, jossa Kuolajärven pitäjän rajojen sisällä oleva noin 493,640 hehtaarin laajuinen maanala on niin syrjäinen, että metsäntuotteita sieltä ei voida kulettaa menekkipaikoille Suomessa, ja vihdoin kruununmaa Kemijärven pitäjässä, jonka väliaikaista pyykittämistä ei vielä ole voitu lo-

pettaa. Näiden metsänhoidollisessa suhteessa vastaiseksi joko melkein arvottomien tai puiden pois-saantia varten sopimattomien maiden pinta-ala on siis 4,214,935 hehtaarin laajuinen, lukematta siihen kruununmaata vastamainitussa pitäjässä.

Näistä maista eivät metsättömät osat Muonion ja Ounasjoen hoito-alueita sekä puiden myyntiä varten käyttämätön osa Kemijärven aluetta ole olleet valvonnan-alaisia muuten kuin siten, että metsänhallintohenkilöt näissä hoito-alueissa ovat omistaneet niille tarpeellista huolta. Muiden osien suhteen on tämä tarkastuspiiri ollut jaettuna vartiopiireihin, jotka paikallissuhteiden mukaan ovat olleet osaksi suurempia osaksi pienempiä.

Tarkastuspiirin ylimetsänhoitajan johdannon alaisina ovat hoito-alueissa palvelleet seuraavat hoidanto- ja vartioimishenkilöt:

H o i t o - a l u e .	Hoidanto.		Vartioiminen.		Vartiopiirien keski- määräinen laajuus hehtaareissa.
	Metsänhoitajia.	Metsänpälläys- miehiä.	Metsänvartioita.	Ylimääräisiä metsänvarti- jolta.	
Kemin	1	1	9	4	33,324
Tornion	1	2	15	10	36,360
Muonion (vartioidussa osassa)	1	2	10	—	63,382
Ounasjoen (vartioidussa osassa)	1	2	9	1	54,300
Rovaniemen	1	3	13	2	62,254
Kemijärven (vartioidussa osassa)	1	1	13	—	94,156
Sodankylän	1	2	10	—	160,718
Inarin	—	1	5	1	493,640
Yhteensä	7	14	84	18	—

Ylimääräisen vartioväen palkkaamiseen puheen-alaisena vuotena on Keisarillinen Senaatti joulukuun 21 p:nä 1889 myöntänyt 1,780 markkaa. Inarin hoito-alueeseen Keisarillisen Senaatin 6 p:nä maaliskuuta 1891 antaman suostumuksen johdosta asetettu ylimääräinen metsänvartija on palvellut ainoastaan sen ajan vuodesta, jolloin kullanhoidontatöitä on tehty Ivalonjoessa.

Vaikka kysymyksessä olevalla paikkakunnalla, jossa työpalkka tavallisesti on hyvin runsas, metsänvartijat ovat olleet huonosti palkatut, ovat he kuitenkin yleensä olleet uskollisia velvollisuudelleen ja valppaita sekä melkoisesti onnistuneet metsänvarkauden ehkäisemisessä ja kulovalkeitten sammuttamisessa. Tämä seikka on sitä enemmän huomiota ansaitseva, koska ne alueet, jotka ovat heidän katsontansa alaisina, ovat verrattain laajoja.

Rajankäyntitöitä eivät metsänhoito-henkilöt ole toimittaneet. Sitä vastoin ovat maanmittarit, isoa jakoa täydentäessään ja lohkaistessaan irti uudistaloja,

avanneet useita rajalinjoja kruununmaita vastaan, mutta näiden linjojen pituutta ei voida vielä ilmoittaa.

Hoito-alueista löytyy osaksi mittaus-opillisia (geometrisia) osaksi maantieteellisiä kartastoja. Niitä ei ole vuoden kuluessa lisätty.

Tulot, jotka pääasiallisesti perustuvat puiden myyntiin lähinnä edellisinä vuosina, ovat tänä vuonna olleet verrattain vähäiset ja nousivat, niinkuin myötäseuraava ote piirin pääkirjasta (liite N:o 1) osoittaa, 196,606 markkaan 88 penniin, jota vastoin menoja oli 108,970 markkaa 22 penniä. Puhdasta voittoa tälle vuodelle oli siis 87,636 markkaa 66 penniä.

Kahdessa julkisessa tukkihuutokaupassa, jotka vuoden kuluessa toimitettiin, tarjottiin myytäväksi vaihtoehtoisesti kappaleittain ja kuutiometrittäin kaikista hoito-alueista, paitse Inarin alueesta, yhteensä 149,856 sahatukkaa ja hyväksyi K. Senaatti kaikki kappaleittain tehdyt ostotarjoukset, paitse tarjousta, joka Rovaniemen hoito-alueessa tehtiin 3,251 puusta. Hinnat vaihtelivat 2 markan 87 pennin ja 25 pennin välillä ja voidaan siis pitää alhaisina, joka seikka suureksi osaksi on seurauksena siitä, että sahanomistajat viimeisinä aikoina ovat olleet tilaisuudessa ostaa suurimman osan puuntarpeestaan yksityisten metsistä. Myöskin ruotsalaiset sahanomistajat ovat käyttäneet tätä suotuisaa ostotilaisuutta hyväkseen ja ostaneet itselleen varastoihin suomalaisia puita sekä kruunun että yksityisten metsistä.

Koska pitkän vuosisarjan kuluessa hakattaviksi on leimattu etupäässä ylikäisimpiä ja vioittuneimpia kasvostoja, niin on sanoaksemme suurenmoinen perkaus tapahtunut metsissä, jota vielä useita vuosia jatkettaneen. Tämän tarkoituserän edistämiseksi on viimeisinä aikoina hylkypuitten myynti suoraa kättä ollut sallittu osaksi vanhoilta hakkaus-aloilta, osaksi yli-ikäisiltä metsäseuduilta ja tällöinen myynti olisi monin paikoin tarkoituksenmukainen ja suuremmissa määrässä tarpeellinen, kunhan vaan metsänhoitoväestö olisi tarpeeksi lukuisa järjestämään hakkuita ja valvomaan, että ne oikein toimitetaan.

Sen mukaan kuin metsät siten vapautetaan vioittuneista ja yli-ikäisistä puista, voidaan myöskin ennakoita arvata, että hävitykset näissä metsissä vuosi vuodelta vähenevät. Puheena-olevan vuoden kuluessa ei ole myöskään luonnonvoimien aikaansaamaa laajempaa hävitystä ilmoitettu kuin että siellä ja täällä tarkastuspiirissä vähäisempiä myrskyn tekemiä vahingoita on tapahtunut.

Koska vartio-osuuden laajuuteen katsoen metsänvartijoiden on ollut mahdollista vartioida niin tarkasti, kuin metsänhaaskuun ehkäisemiseksi olisi tarpeellista, on kuitenkin, vaikka haaskuut piirin metsissä viime vuosina ovatkin melkoisesti vähenneet, seuraavat metsäntuotteet puheen-alaisena vuonna luvattomasti anastettu:

Hoito-alue.	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatuista metsäntuotteita.								
		Sahatukkeja, kappaleita.	Rakennushirsistä, kappaleita.	Veistopuita, kappaleita.	Päreputia, kappaletta.	Pottopuita, kuutiometriä.	Tervaksia, kuutiometriä.	Visoja, kappaleita.	Jäkälää, kuormaa.	Tuohia, kuormaa.
Tornion	63	303	495	1	8	57,9	5,6	1,000	—	1
Muonion	2	—	—	—	—	163,9	—	—	—	—
Ounasjoen	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—
Rovaniemen	1	46	—	—	—	—	—	—	—	—
Inarin	3	—	6	—	—	—	—	—	15	—
Yhteensä	71	361	501	1	8	221,8	5,6	1,000	15	1
Näistä haaskatuista tuotteista ovat:										
1:ksi) vahingon tekijät poiskuljettaneet	—	215	216	1	8	111,6	5,6	1,000	5	—
2:ksi) metsänhoitohenkilöt tavanneet ja hakanneet rikki, syystä ettei tuotteita voitu säilyttää	—	14	2	—	—	101,7	—	—	—	—
3:ksi) metsänvartijain torppiin käytettäviksi jätetty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4:ksi) kruunun puolesta myyty	—	132	274	—	—	8,5	—	—	10	—
5:ksi) ladottu kokoon vartioitaviksi ja sopivassa tilaisuudessa myytäväksi .	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—

Osallisina mainittuihin haaskuihin on tavattu ja oikeudessa syytetty: Tornion hoito-alueessa 8 henkilöä, joista 1 on vapautettu ja 7 edelleen ovat syytteen alaisina, sekä Rovaniemen hoito-alueessa 1 henkilö, joka tuomittiin edesvastaukseen.

Ennen riitaan pannuista 10 haaskausjutusta, jotka kertomusvuoden alussa eivät vielä olleet päättyneet, on vuoden kuluessa 4 päättynyt, joista 3 kruunun eduksi ja 1 syytteenalaisen eduksi, jota vastoin muut jällellä olevat jutut on lykätty toistaiseksi.

Sitä paitse on tarkemmasta selvityksestä riippuvaksi jätetty yksi edellisestä vuodesta lykätty asia, koskeva edesvastausta hirven tappamisesta.

Paitse haaskuita ovat myöskin kulovalkeat hävittäneet tåkäläisiä metsiä ja tavattoman kuivat ilmat kesäkuukausina ovat edistäneet niiden levenemistä. Kaikkiaan oli 30 kulovalkeaa, nimittäin Kemin hoito-alueessa 3 paikassa, jossa on palanut yhteensä 28 hehtaarialaa, Tornion hoito-alueessa 12 paikassa, jossa on palanut yhteensä 114 hehtaarialaa, Muonion hoito-alueessa 2 paikassa, joiden paloala on arvattu 125 hehtaariksi, Ounasjoen hoito-alueessa 4 paikassa, käsittäen yhteensä 44,50 hehtaarialaa, Rovaniemen hoito-alueessa 3 paikassa, joiden paloala

nousee yhteensä 1,000 hehtaariin, Kemijärven hoito-alueessa 3 paloa yhteensä 105 hehtaarin alalla ja Inarin hoito-alueessa 3 paloa yhteensä 12,25 hehtaarin alalla. Näiden paloalojen yhteinen laajuus on 1,428,75 hehtaaria tahi 0,0015 prosenttia koko tarkastuspiirin pinta-alasta, osoittaen siis että, jos paloala olisi joka vuosi yhtä suuri, niin menisi 6,656,6 vuoden ajanjakso, ennenkuin koko piiri olisi kerran palanut, joten hävinnyt metsä-ala siis on suhteellisesti vähäinen.

Enimmäkseen on tuli ainoastaan hiukan kosketellut kasvostoja, joten ei ole pelkoa puiden kuivaamisesta, varsinkaan Rovaniemen hoito-alueessa, jonka kaksi palo-alaa ovat suurimmat, toinen 300 ja toinen 500 hehtaarin laajuisen.

Paitse mainituita paloja, jotka ovat hävittäneet metsää, on Tornion hoito-alueessa kulovalkea hävittänyt 600 hehtaarin alaa nevaniittyä, jolloin se on polttanut noin 8,500 kiloa tehtyä heinää.

Sammuttamaan näitä kulovalkeita, joiden syyttymisestä ei ole saatu semmoista selkoa, että syyllisiä olisi voitu haastaa oikeuteen, on paikkakunnan väestö, kutsumuksen saatuaan, yleensä mielellään saapunut.

K. Senaatin määrättyä huhtikuun 30 p:nä 1881, että Oulun läänin suurimmissa hoito-alueissa neljä varta vasten asetettua arvostelijaa on toimittava hirsipuuluvun-arvioimisen hakkauksen järjestämistä varten, ja syyskuun 13 p:nä 1887, että myöskin asianomaisten metsänhoitajien tulee maan muissa hoito-alueissa toimittaa tällainen arvioiminen, on asia siten edistynyt, että arvioimistyö jo aikaisemmin lopetettiin Kemin, Tornion ja Rovaniemen hoito-alueissa, mutta vuoden kuluessa on sitä jatkettu vielä Muonion, Ounasjoen, Kemijärven ja Sodankylän hoito-alueissa, joissa käyttämällä Keisarillisen Senaatin 3 p:nä huhtikuuta 1891 myöntämää rahanmääräystä ja entisten rahanmääräysten jäännöstä, on arvioitu seuraava puuluku:

H o i t o - a l u e .	Vuoteen 1891 arvioittuja puita.		Vuonna 1891 arvioittuja puita.	
	Puun pak- suus 24,74 senttimetriä ja enempi- kin; pituus 5,94 metriä.	Pienempiä puita.	Puun pak- suus 24,74 senttimetriä ja enempi- kin; pituus 5,94 metriä.	Pienempiä puita.
Muonion	26,575	19,964	11,455	16,842
Ounasjoen	24,460	33,270	24,708	31,546
Kemijärven	—	—	32,678	25,772
Sodankylän	138,373	159,207	10,540	23,120
Yhteensä	189,408	212,441	79,381	97,280

Vuoden kuluessa ei ole yhtään piiriin kuuluvaa kruununmaata julistettu kruununpuistoksi.

Koska vuoden kuluessa on uudistaloiksi lohkaistu 4 kruununmetsätorppaa Tornion, 2 Ounasjoen ja 5 Rovaniemen hoito-alueessa, mutta sitä vastoin on tehty 4 uutta torppaa Rovaniemen, 5 Kemijärven ja 2 Sodankylän hoito-alueessa, niin kruununmetsätorppien luku oli tilintekovuoden lopulla tässä piirissä 269. Omistus-oikeudesta näihin tiloihin oli kontrahti tehty muiden omistajien kanssa, paitse uusien torpantekijöiden kanssa Kemijärven ja Sodankylän hoito-alueissa, joiden kanssa ei vielä silloin oltu voitu tehdä kontrahtia. Näistä tiloista tuli 50 Kemin, 76 Tornion, 3 Ounasjoen, 116 Rovaniemen, 9 Kemijärven ja 15 Sodankylän hoito-alueen osalle.

Syystä, että vuodentulo oli yleensä niukka, oli torpanomistajien toimeentulo ylipätään huolestuttava ja olisi ollut vielä suuremmassa määrin, jollei hirsien ajo hoito-alueissa olisi tarjonnut heille työnansiota.

Metsänhoitajien virkataloja löytyy ainoastaan Ounasjoen, Kemijärven ja Sodankylän hoito-alueissa. Näiden virkatalojen ylläpito, joka Keisarillisen Senaatin kirjeen mukaan Metsänhoitohallitukselle lokakuun 26 p:ltä 1876 pääasiallisesti on kruunun velvollisuus, on ylipätään tullut kalliiksi. Myöskin puheenalaisena vuotena ovat virkatalorakennusten korjaukset olleet välttämättömiä ja on niistä suoritettu Ounasjoen hoito-alueessa 108 markkaa, jotka Keisarillinen Senaatti tarkoitusta varten myönsi lokakuun 30 p:nä 1891, Kemijärven hoito-alueessa 565 markkaa, jotka Keisarillinen Senaatti myönsi toukokuun 23 päivänä 1890, sekä Sodankylän hoito-alueessa kahtena osana yhteensä 910 markkaa 30 penniä, jotka Keisarillinen Senaatti määräsi tarkoitusta varten toukokuun 23 p:nä 1890 sekä lokakuun 31 p:nä 1891.

Piirissä löytyy tätä nykyä 75 metsänvartijatorppaa, nimittäin 8 Kemin, 15 Tornion, 9 Muonion, 8 Ounasjoen, 12 Rovaniemen, 13 Kemijärven, 9 Sodankylän ja 1 Inarin hoito-alueessa. Nämät torpat, jotka K. Senaatin marraskuun 6 p:nä 1861 myöntämällä rakennusavulla osaksi rakennettiin uudesta osaksi pantiin kuntoon käyttämällä vanhempia kruununmetsätorppia, ovat tätä nykyä enemmän tai vähemmän puutteen-alaiset ja kaipaisivat, etenkin Tornion hoito-alueessa, perusteellisemman korjauksen kuin mitä metsänvartijat omin varoin voivat saada toimeen. Muutamien torppien korjaukseen on, tarkoitusta varten myönnettyjä raha-apuja käyttämällä, tehty vuoden kuluessa rakennustöitä, kuten seuraava taulu osoittaa:

Milloin Keisari- nen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden numero.	Työn laatu ja edistyminen.	Vuoden kuluessa maksettu rakennusrahaa.		Tallella olevaa rakennusrahaa työn jatkamiseksi.	
			<i>Smk.</i>	<i>ml</i>	<i>Smk.</i>	<i>ml</i>
		Tornion hoito-alue.				
	XV	Uusi navettarakennus melkein valmis. Paloapu, 449 markan suuruinen, jonka Maalaisten yleinen paloapuyhtiö on maksanut samana vuonna palaneesta vanhemmasta navetasta, on kokonaan suoritettu	449	—	—	—
		Muonion hoito-alue.				
18 ¹⁹ VI 91	I	Asuinrakennus varustettu uudella sadekatolla . .	30	—	—	—
"	III	Samoin	90	—	—	—
"	VII	Samoin	90	—	—	—
		Kemijärven hoito-alue.				
"	XIII	Asuinrakennuksen sadekatto uudestaan pantu . .	60	—	—	—
		Sodankylän hoito-alue.				
18 ¹⁶ XI 89	VIII	Uusi asuinhuoneus rakennettu, vanhemman palaneen sijaan, ja melkein valmiiksi tehty	135	—	15	—
18 ¹⁰ VI 91	"	Uusi kaivo rakennettu	100	—	—	—
		Inarin hoito-alue.				
18 ¹⁷ X 90	II	Asuinhuoneus rakennettu	600	—	—	—
		Yhteensä	1,554	—	15	—

Sittenkuin K. Senaatti 26 p. marraskuuta 1876 on myöntänyt metsänvartijatorpille Oulun ja Kuopion lääneissä saada raivata niittyä 1,000 leiviskän vuotuista heinätuloa varten, joka vastaa 8,500 kilogrammaa, ja, koska useimmat metsänvartijat tässä ja muissa tarkastuspiireissä eivät voineet omin voimin tarpeellisesti laajentaa niittymaitansa, auttanut heitä viljelysavuilla rahassa, on viimeisinä vuosina niitynraivaustöitä metsänvartijatorppien mailla siellä ja täällä tehty sekä tänä vuonna tässä tarkastuspiirissä toimitettu, niinkuin seuraava taulu näyttää:

Alka, milloin Kei- sarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Vario-osuuden numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kulu- sa maksettua viljelysrahaa.		Jäljellä olevaa viljelysrahaa.	
			Smk.	7kk.	Smk.	7kk.
Tornion hoito-alue.						
18 ²⁷ / _V 90	XV	0,25 hehtaaria niittyä on raivattu	25	—	—	—
18 ¹⁴ / _V 91	"	0,50 " " " "	60	—	—	—
"	III	0,50 " " " "	60	—	—	—
Muonion hoito-alue.						
18 ¹³ / _V 89	III	1 hehtaari niittyä on raivattu	60	—	—	—
"	IV	1 " " " "	60	—	—	—
"	VIII	1 " " " "	60	—	—	—
"	IX	0,50 " " " "	30	—	—	—
18 ²⁷ / _V 90	I	0,50 " " " "	60	—	—	—
"	V	0,50 " " " "	60	—	—	—
Ounasjoen hoito-alue.						
18 ²⁵ / _V 87	IV	1 hehtaari niittyä on raivattu	60	—	—	—
18 ¹³ / _V 89	IX	0,15 " " " "	6	50	—	—
18 ²⁷ / _V 90	I	0,25 " " " "	37	—	—	—
18 ¹⁴ / _V 91	II	1 " " " "	78	—	—	—
Kemijärven hoito-alue.						
18 ²⁷ / _V 90	IX	1 hehtaari niittyä on raivattu	90	—	—	—
"	X	1 " " " "	90	—	—	—
18 ¹⁴ / _V 91	II	Viljelystyö toistaiseksi jätetty	—	—	90	—
"	IV	Samoin	—	—	100	—
Sodankylän hoito-alue.						
18 ²⁷ / _V 90	VII	0,50 hehtaaria niittyä on raivattu	25	—	—	—
"	VIII	0,25 " " " "	30	—	—	—
"	XIII	1 " " " "	90	—	—	—
18 ¹⁴ / _V 91	I	1,50 " " " "	83	—	—	—
"	II	Tähän asti ei mitään ole tehty	—	—	71	—
"	IV	Samoin	—	—	67	—
Inarin hoito-alue.						
"	II	1,50 hehtaaria niittyä on raivattu	100	—	—	—

Koska kruununmaita tässä tarkastuspiirissä enimmäiten ei vielä ole mittausopillisesti kartoitettu eikä kruunun metsänviljelykseen lopullisesti määrätty, vaan vuosittain alaltansa vaihtelevat uudistalojen ja lisämaitten lohkaisemisilla kyläkunnille ja taloille, niin ei ole, koska metsän nuorennus luonnollisella siementämisellä tapahtuu paljon hitaammin ja vaillinaisemmin kuin maamme eteläosissa, turhien kustannuksien välttämiseksi kruunulle metsänviljelyksiä ja muita tarmokkaampaan metsänhoitoon kuuluvia toimia katsottu tarvittavan toistaiseksi, eikä, paitse muutamia pienempiä viljelyskokeita, sellaisia myöskään tähän asti ole toimitettu.

Iin tarkastuspiiri.

Tässä tarkastuspiirissä, joka käsittää kruununmaat Oulun kihlakunnassa, sekä osittain Kajaanin ja Kemin kihlakunnissa, oli kertomusvuoden alussa 1,882,132,85 hehtaaria, mutta piirin pinta-alaa on vuoden kuluessa vähennetty seuraavilla maankäyttämisisillä:

Keisarillisen Senaatin veroitus- ja tilusmääräyksestä helmikuun 6 p:nä 1891 antaman päätöksen mukaan on Kuusamon hoitoalueen kruununmaasta annettu Kokkonien tilalle Jokijärven kylässä Taivalkosken pitäjää 246,82 hehtaarin suuruinen tiluspalsta veronkannattavaa maata ynnä siinä olevia hylkymaita;

Keisarillisen Senaatin Kamari-toimituskunnan kirjoitusten nojalla Helmi-kuun 14 p:ltä, Kesäkuun 19 p:ltä, Lokakuun 10 p:ltä ja Marraskuun 7 p:ltä 1891 on Simon hoitoalueen kruununmaasta annettu lisämaiksi Hiltusen, Jokelan, Niemilän, Lallin ja Koivuniemen tiloille Oijärven kylässä Iin pitäjää yhteensä 493,63 hehtaaria, Waaralan, Putkivaaran ja Kämän tiloille Rovaniemen pitäjässä yhteensä 431,93 hehtaaria, Heinikosken tilalle Kuivaniemen kylässä Iin pitäjää 80 hehtaaria sekä Töljän tilalle Pudasjärven pitäjässä 61,70 hehtaaria; mutta koska kaikkia näitä veroitus- ja lisämaita maamittarit vuoden kuluessa eivät ole lohkaisseet, on ne vieläkin katsottu kuuluviksi erityisten hoitoalueitten alla mainittuihin tilusaloihin. Sitä vastoin on Keisarillisen Senaatin veroitus- ja tilusmääräyspäättöksen mukaan Marraskuun 14 p:ltä 1890 ja Maaliskuun 13 p:ltä 1891 kruununmaasta Simon hoito-alueessa lohkaistu 172,77 hehtaaria veronkannattavaa maata ynnä 235,23 hehtaaria hylkymaata sekä kruununmaasta Haukiputaan hoito-alueessa lohkaistu Saunakankaan uudistalolle 246,82 hehtaaria veronkannattavaa maata ja tuntematon määrä hylkymaata. Niinikään on Keisarillisen Senaatin 14 p. Marraskuuta 1890 antaman määräyksen mukaan kruununmaasta viimeksi mainitussa hoito-alueessa lohkaistu Tervon tilalle Muhoksen pitäjässä veronkannattavaa maata 49,36 hehtaaria.

Näitten lohkaisemisten jälellä oli tarkastuspiirin pinta-ala 1,881,428,67 hehtaaria, jaettuna piirin neljälle hoito-alueelle seuraavalla lailla:

Hoito-alue.	Yhteensä maanalaa.	Koko maanalaan kuuluu:					Maanalasta on kruununpuis- toksi julistettu.
		Pel- toa.	Niittyä.	Kytö- maata.	Kuivaa metsämaata.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
H e h t a a r i a .							
Simon	439,849,17	89,32	1,635,98	5,00	121,602,07	316,516,80	10,388,36
Iin	652,791,54	87,22	1,641,35	—	325,425,74	325,652,23	18,887,18
Kuusamon	609,890,10	56,07	570,92	—	304,639,56	304,623,55	—
Haukiputaan	178,897,86	52,00	1,060,00	12,00	83,287,94	94,485,92	40,419,97
Yhteensä	1,881,428,67	269,61	4,908,25	17,00	834,955,31	1,041,278,50	69,695,51

Väliaikaisesti pyykitetyistä kruununmaasta Kuusamon pitäjässä kuuluu Simon hoito-alueeseen 18,610,23, Iin hoito-alueeseen 40,083,25 ja Kuusamon hoito-alueeseen 309,556,71 hehtaaria.

Tarkastuspiirissä on ollut ylimetsänhoitaja, jonka valvonnan alla hoidanto ja vartioiminen on toimitettu seuraavalla virkamiehistöllä:

Hoito-alue.	Hoidanto.			Vartioiminen.		
	Metsän- hoitaja.	Apuais- metsän- hoitaja.	Metsänpäl- lysmehä.	Metsän- vartijota.	Ylimääräisiä metsänvarti- jota.	Vartijapii- rien keski- määräinen laajuus. Hehtaaria.
Simon	1	—	2	15	—	29,323,18
Iin	1	—	2	23	2	26,111,66
Kuusamon	1	1	2	18	—	33,882,78
Haukiputaan	1	—	1	6	3	19,877,52
Yhteensä	4	1	7	62	5	—

Sitä paitse on Keisarillisen Senaatin määräyksen nojalla Joulukuun 2 p:ltä 1890 ollut asetettu 6 väliaikaista metsänvartijaa Simon hoito-alueeseen, 7 Iin hoito-alueeseen ja 4 Kuusamon hoito-alueeseen kevät- ja syystalvena. Koska nämät väliaikaiset metsänvartijat ovat olleet verraten paremmin palkitut kuin vakinaiset vartijat, on metsävirkamiesten antaman todistuksen mukaan hyöty niistä myöskin ollut suurempi kuin metsänvartijoilta tavallisesti voipi odottaa.

Määrätyn maamittarin avulla on karsittu rajalinjat Iin hoito-alueen kruununmaan ja erityisten talomaitten välillä Ylikiimingin kylässä Kiimingin pitäjää, mutta ilmoitus näitten rajalinjojen pituudesta voidaan vasta toistaiseksi antaa.

Piirin kartastoa ei vuoden kuluessa ole täydennetty. Löytyvän kartaston laatu ja laajuus on tarkemmin selvitetty seuraavassa taulussa:

Mittausopillisesti kartoitettu ala.		Maantieteellisesti kartoitettu ala.	Metsänhoitajien arkistoissa löytyviä kartastoja.		
			Mittausopillisia.		Maantieteellisiä.
Maita.	Vesiä.	Maita ja vesiä.	Kartanala.	Kartan selityksiä.	Kartanala.
Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	Kirjalehtejä.	Hehtaaria.
472,201,50	8,363,80	1,409,227,17	428,530,96	2108	1,452,897,71

Mittausopillinen kartasto ei sisällä mitään yhtenäistä osaa piiriä, vaan on isojen jakojen ja muitten maamittaritoimitusten kautta kartoitettu erityisiä paikkoja Simon, Iin, Pudasjärven, Taivalkosken, Muhoksen, Puolangon, Suomussalmen ja Rovaniemen pitäjissä.

Koska puheenalaisessa piirissä puuhinnat edelleen ovat olleet huokeat ja sahapuitten ja muitten metsäntuotteiden vuotuinen myynti, erityisesti Iin ja Haukiputaan hoito-alueesta, on ollut vähäinen, ovat vuotuiset tulot myöskin olleet vähemmät kuin suotavaa olisi ollut. Myötäliitetyn otteen mukaan piirin pääkirjasta (liite N:o 2), ovat näet tulot olleet 132,511 markkaa 1 penni ja menot 69,680 markkaa 72 penniä, minkä mukaan puhdas vuotuinen tulo on ollut 62,830 markkaa 29 penniä.

Ne 103,268 sahatukkipuuta, jotka tarjottiin tämän vuoden julkisessa tukkihuutokaupassa, myytiin kaikki, jota vastaan 20,000 samanlaisista puista, jotka myöhemmin pidetyssä huutokaupassa tilaisuuden valmistamista varten työansioon katovuoden kautta hädänalaiseksi joutuneelle paikkakunnan väestölle tarjottiin 10,000 puuta kumpaisestakin Iin ja Kuusamon hoito-alueesta, voitiin tavattoman alhaisten tarjousten takia myydä ainoastaan 269 puuta. Puut määrättiin sen tähden otettaviksi seuraavan vuoden hakkausedotukseen.

Mitään metsänhävitystä myrskyjen tahi muitten luonnonvoimien kautta ei tänä vuonna ole tapahtunut.

Sitä vastoin on seuraavia haaskauksia tehty:

Hoito-alue.	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatuista metsäntuotteita.													
		Sahatukkeja, kappaletta.	Rakennushirsitä, kappal.	Latohirsitä, kappaletta.	Kuivia puita, kappaletta.	Paaluja, kappaletta.	Kattopuita, kappaletta.	Pärepuita, kappaletta.	Veistopuita, kappaletta.	Teraksia, kuut.metr.	Porolle hakattuja puita, kuut.meträ.	Polttopuita, kuut.meträ.	Vitsoja, kappaletta.	Vanteita, kappaletta.	Tuohia, kilogr.
Simon	8	183	—	—	25	25	—	—	—	—	—	—	130	—	—
Iin	69	1,248	118	400	15	—	14	—	—	—	—	1,800	—	—	
Kuusamon	45	402	70	—	—	—	—	33	16,96	33,92	22,61	—	1,050	425	
Haukiputaan	3	116	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä	125	1,949	288	400	15	25	25	14	33	16,96	33,92	22,61	1,930	1,050	425
Näistä haaskatuista tuotteista ovat:															
1:ksi) kruunun puolesta myyty	—	251	—	—	—	—	—	—	—	—	9,41	—	—	—	—
2:ksi) metsänvartijain ja kruununtorpparien käytettäväksi jätetty	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3:ksi) hakattu rikki syystä ettei voitu säilyttää	—	1,044	208	—	15	—	—	—	—	—	—	—	1,800	850	—
4:ksi) haaskujen tekijät poiskulj.	—	598	75	200	—	25	25	—	33	—	—	13,20	130	200	125
5:ksi) ladottu kokoon sopivassa tilaisuudessa myytäväksi	—	56	5	—	—	—	—	14	—	16,96	33,92	—	—	—	—

Useimmista näitten haaskausten tekijöistä ei ole voitu saada selkoa. Ainoastaan 6 haaskauksesta Iin ja 8 Kuusamon hoito-alueessa on syyllisiä vastaan voitu tehdä syyte. Näistä syytteenalaisista on toistaiseksi kolme Iin ja yksi Kuusamon hoito-alueessa syyppääksi sekä yksi Iin hoito-alueessa vapaaksi tuomittu. Muut 9 haaskuujuttua jätettiin seuraaviin käräjiin.

Haaskuujuttuja aikaisemmista ajoista on vuoden kuluessa 10 päätetty, joissa syytteenalaiset 4 jutussa tuomittiin syyppääksi ja 6 jutussa vapautettiin.

Kevätkesänä tapahtui piirissä 38 kulovalkeata. Niitten jakautuminen eri hoito-alueille sekä vahinkojen laajuus, joita ovat tehneet ynnä muuta, käy tarkemmin selville seuraavasta taulusta:

Hoito-alue.	Kulovalkeitten lukumäärä.	Kulon vahingoittamaa metsää.			Muistutuksia.
		Kulopaikkojen pinta-ala.	Tukkipuuta.	Pienempää metsää.	
			Hehtaaria.	Lukumäärä.	
Simon	16	975,75	4,000	5,861	Eräs henkilö syytetty huolimattomasta tulen pitelemisestä metsässä ja toinen vastahakoisuudesta saapua sammutustyöhön.
Iin	15	407,38	395	32,768	Selvitystä kulovalkeitten syntymisestä ei saatu.
Kuusamon	4	542,99	—	4,381,20	Samoitin.
Haukiputaan . . .	3	440,00	—	2,560	Eräs henkilö syytetty ja sakoitettu huolimattomasta tulen pitelemisestä metsässä.
Yhteensä	38	2,366,12	4,395	45,570,20	

Kulopaikkojen pinta-ala tekee siis 0,1257 prosenttia tarkastuspiirin koko alasta.

Metsänhoitajat ovat vuoden kuluessa pääasiallisesti toimittaneet tavallisia hoitoasioita, jotka tällaisissa laveissa metsänhoito-alueissa vaativat paljon aikaa. Sitä paitsi on kumminkin Simon hoito-alueessa, Keisarillisen Senaatin 18 p:nä Helmikuuta 1887 antaman määräyksen mukaan, jatkettu ja lopetettu aikaisemmin aloitettu erityisten polku- ja metsäteitten rakentaminen, jossa tähän tarkoitukseen myönnettyt rahat 500 markkaa on loppuun käytetty.

Keisarillisen Senaatin määräämä tukkipuitten arvioiminen piirissä on tätä ennen kuluneina vuosina lopetettu Simon ja Iin hoito-alueessa, mutta tänä hoitovuonna jatkettu Kuusamon hoito-alueessa kolmen siihen työhön määrätyn ylimääräisen arvostelijan avulla ja Haukiputaan hoito-alueessa siellä olevan metsänhoitajan kautta, vaan ei kumpaisessakaan alueessa saatu arvioimista lopetetuksi. Vuoden lopussa oli arviottu tukkimäärä kaikissa hoito-alueissa seuraava:

H o i t o - a l u e .	Vuoteen 1891 arvioittuja puita.		Vuonna 1891 arvioittuja puita.	
	Puun pak- suus 24,74 senttimetriä ja enempi- kin; pituus 5,94 metriä.	Pienempiä puita.	Puun pak- suus 24,74 senttimetriä ja enempi- kin; pituus 5,94 metriä.	Pienempiä puita.
Simon	451,254	344,075	—	—
Iin	634,927	415,539	—	—
Kuusamon (K. Sen. määr. 18 ⁸ / _{IV} 91) .	166,150	308,032	239,505	425,407
Haukiputaan (s:n s:n)	2,208	10,669	7,575	44,623
Yhteensä	1,254,539	1,078,315	247,080	470,030

Semmoista metsänviljelystä, joka edistää luonnon vaikutuksia metsien nuorentumiseen, ei metsähallinnon velvollisuutena ole ollut harjoittaa minkäänlaisen järjestetyn suunnitelman mukaan, varsinkaan niin kauan kuin hakkaukset ovat ainoastaan olleet semmoiset, että kasvostoista on hakattu ainoastaan yli-ikäisiä ja muita paksumpia puita, eikä se ole ollut erittäin tarpeen vaatimakaan, koska kruununmaita näillä seuduilla suuremmaksi osaksi ei vielä ole hallitettaviksi määrätty ja lukemattomat alat lienevät joutua erityisten henkilöitten haltuun. Koet- teeksi on kuitenkin noin 15 tahi 25 vuotta sitten niin kutsuttua kaskiviljelystä puusiementen kylvämisellä harjoitettu ja niin tavoin nousseet taimet ja nuoret metsät ovat metsävirkamiehet vuosittain huomionsa ottaneet sekä edistymisistä kertoneet. Näitten kertomusten mukaan on niin tavoin nousseitten metsien laita, missä he eivät jo ole kehittyneet tavallisiksi, kasvullisiksi nuoriksi puiksi, seuraava:

viljelysalalla Simon hoito-alueessa, 1,97 hehtaaria mäntymetsää, näyttää 20-vuotinen metsä edelleen rehevää kasvua;

neljällä viljelysalalla Iin hoito-alueessa, yhteensä 15 hehtaaria mäntymetsää, on kasvu 21—22 vuotisisissa kasvostoissa hyvä;

kolmella viljelysalalla viimemainitussa alueessa, yhteensä 9,12 hehtaaria, osoittautuu kasvu 18—22 vuotisisissa kasvostoissa, jotka paikottain myöskin ovat harvat, enemmän tahi vähemmän hitaalta;

yhdeksällä viljelysalalla Kuusamon hoito-alueessa, yhteenluettuina 16,91 hehtaaria mäntymetsää, näyttävät 19—22 vuotiset kasvostot tarpeellista tiheyttä ja hyvää lisäkasvua;

kahdella viljelysalalla viimemainitussa alueessa, yhteensä 2,95 hehtaaria mänty- ja kuusimetsää, näyttävät 21-vuotiset kasvostot sangen tyydyttävää tiheyttä ja lisäkasvua;

yhdeksällä viljelysalalla samassa alueessa, yhteensä 14,83 hehtaaria mänty- metsää, osoittaa epätasaisesti ja harvassa kasvavien 20-vuotisien puitten lisäkasvu tyydyttävää lisääntymistä;

seitsemällätoista viljelysalalla mainitussa Kuusamon hoito-alueessa, yhteensä 43,13 hehtaaria mäntymetsää, osoittavat paikka paikoin harvassa ja epätasaisesti kasvavat 15—20 vuotiset kasvostot hidasta lisäkasvua;

yhdellä viljelysalalla Haukiputaan hoito-alueessa, joilla kasvaa yhteensä 19,12 hehtaaria mäntymetsää, on 19 ja 20 vuoden vanhojen kasvostojen tiheys ja kasvu hyvä;

neljällä viljelysalalla samassa hoito-alueessa, joilla kasvaa yhteensä 7,11 hehtaaria mäntymetsää, on näiden jo 19-vuotisten kasvostojen kasvu myöskin hyvä, mutta näitä nuoria puita vaivaavat tunkeilevat koivut;

kahdella viljelysalalla samassa hoito-alueessa, joilla kasvaa yhteensä 2,81 hehtaaria mäntymetsää, näyttää 19-vuotisten kasvostojen kasvu heikolta, mutta kuitenkin lupaavalta.

Ei ainoatakaan maata ole vuoden kuluessa kruununpuistoksi julistettu.

Sen jälkeen kuin Keiserillisen Senaatin Kamari-toimituskunta huhtikuun 9 p:nä ja marraskuun 27 p:nä 1891 hyväksyi 6:den Haukiputaan hoito-alueessa olevan ja 4:jän Simon hoito-alueessa olevan kruununmetsätorpan veroittamis-ehdotuksen sekä Iin hoito-alueessa olevan Wälitalon mäkitupalaistila asukkaan kuoleman jälkeen lakkautettiin, oli tilintekovuoden lopussa asukkuuksien luku tarkastuspiirissä, metsänvartijatorppia lukuun ottamatta, 467, nimittäin 114 kruununmetsätorppaa Simon, 111 torppaa ja 2 mökkiä Iin, 105 torppaa ja 2 mökkiä Kuusamon sekä 131 torppaa ja 2 mökkiä Haukiputaan hoito-alueessa. Kaikkia näitä tiloja hallittiin kruunun kanssa asianomaisesti tehtyjen kontraktien mukaan, paitse 3 kruununmetsätorppaa Kuusamon ja 5 samallaista tilaa Haukiputaan hoito-alueessa, joiden haltijat vuoden kuluessa eivät olleet saapuneet metsänhoitajan luokse tekemään kontraktia, ja 1 torpantila Iin hoito-alueessa, jonka asukas oli tuomittu kunniansa menettäneeksi.

Talousselvityksiä määräyksellä, että parannuksia on tehtävä niillä tiloilla, jotka antavat siihen syytä, on vuoden kuluessa toimitettu 7 torpassa Simon, 23 torpassa Iin, 34 torpassa Kuusamon ja 4 torpassa Haukiputaan hoito-alueessa.

Puheen-alaisten tilojen asukkaiden taloudellinen tila on ollut erittäin ahdas ja huolestuttava syystä, että sato oli yleensä huono, varsinkin uudistorpissa, joiden pellot ovat laihimmat. Puunhakkuutöiden tarjoomista työnansioista ja niistä melkoisista avuista, jotka paikkakunnalla olevat yksityiset hätäapukomiteat ovat torppareille antaneet, ovat he kuitenkin saaneet kipeimmän tarpeensa tyydytetyksi, johon jossakin määrin on vaikuttanut myöskin Keisarillisen Senaatin myöntämä vuoden torppaveron lahjaksi antaminen.

Metsänhoitajien virkataloja piirissä ei löydy.

Rakennusten parantamiseksi metsänvartijain torpissa, joita luvultaan on 53, on metsänvartijain ajan ja varojen mukaan kaikellaisia korjauksia ja parannuksia toimitettu, jota vastoin Iin hoito-alueen XXI ja XXII vartio-osuudessa ja Hauki-

putaan hoito-alueen VI vartio-osuudessa olevien metsänvartija-torppien hyväksi, joille erityisten uusien rakennusten ja sisustusten lisäämiseksi myönnettyt rahavarat, nimittäin 68 markkaa XXI ja 73 markkaa 33 penniä XXII vartio-osuudelle Iin hoito-alueella ja 400 markkaa VI vartio-osuudelle Haukiputaan aluetta, vielä ovat käyttämättömiä, ei ole ahtaan taloudellisen tilan ja toimeentulon takia vuoden kuluessa mitään tehty.

Muutamilla metsänvartija-torpilla tehtäviksi määrätty viljelystyöt, joita varten rahanmääräyksiä on ollut käytettävänä, mainitusta syystä joko eivät ollenkaan ole taikka ainoastaan hitaasti ovat edistyneet, kuten seuraavasta taulusta käy selville:

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden numero.	Työn laatu ja edistyminen.	Vuoden kuluessa maksettua viljelysrahaa.		Jällellä olevaa viljelysrahaa.	
			Smc.	7 ^{1/2}	Smc.	7 ^{1/2}
Iin hoito-alue.						
18 ⁷ / _{VII} 80	IX	Ei mitään ole tehty	—	—	8	—
18 ²⁸ / _{VI} 81	XVII	" " " "	—	—	24	—
18 ²⁹ / _V 83	XIX	" " " "	—	—	24	—
18 ³⁰ / _{VI} 84	XX	Työ lopetettu, mutta varoja ei ole nostettu	—	—	12	—
18 ²⁵ / _V 87	IV	268 metriä ojaa kaivettu	14	—	—	—
"	V	595 " " "	37	—	12	—
"	XI	Työ osaksi lopetettu	—	—	45	—
"	XVII	" " " "	—	—	65	—
Kuusamon hoito-alue.						
18 ²⁵ / _V 87	IV	0,15 hehtaaria niittyä raivattu	10	—	—	—
"	XII	Ei mitään ole tehty	—	—	30	—
"	XIII	" " " "	—	—	24	—

Metsänhoidon tarkastusta on vuoden kuluessa toimitettu suurimmassa osassa Simon hoito-alueella.

Oulujärven tarkastuspiiri

käsittää kaikki Oulun läänin Kajaanin ja Salon kihlakunnissa olevat kruununmaat, jotka varsinkin viimeksi mainitussa kihlakunnassa ovat hyvin hajallaan pitkin Oulujärveä ja sen lisävesiä sekä Oulu-, Siika-, Pyhä- ja Kalajoen varsia. Näiden kruununmaitten yhteinen pinta-ala laskettiin 1890 vuoden lopussa 1,322,378,07 hehtaariksi, joka ala kertomusvuoden kuluessa ei ole ollut minkään muutoksen alaisena, mutta muutamien Paltamon ja Kalajoen hoito-alueissa olevien kruununmaitten kartastojen tarkempi laskeminen on kuitenkin antanut edellisistä hiukan eriävän tuloksen, joka selviää seuraavasta piirin kautta hoito-alueella koskevasta taulusta:

Hoito-alue.	Yhteensä maanalaa.	Koko maanalaan kuuluu:				Koko maanalaista on kruununpuus- toksi julistettu.	
		Viljeltyjä maita.			Kuivia metsä- maita.		Soita, ne- voja ja hylky- maita.
		Pel- toja.	Niittyjä.	Kytö- maita.			
H e h t a a r i a.							
Hyrynsalmen	495,928,51	Sisältyvät seuraavaan sarekkeeseen.			220,159,98	275,768,53	—
Sotkamon	400,633,65	250,47	443,56	—	270,132,94	129,806,68	—
Paltamon	177,560,06	103,11	481,30	—	93,807,03	83,168,62	21,947,13
Siikajoen	81,915,37	113,83	109,47	1,97	38,433,85	43,256,25	—
Pyhäjoen	76,828,79	123,90	825,37	13,82	39,132,96	36,732,74	51,776,81
Kalajoen	89,515,64	79,63	397,17	44,18	54,741,79	34,252,87	84,576,56
Yhteensä	1,322,382,02	670,94	2,256,87	59,97	716,408,55	602,985,69	158,300,50

Pyhäjoen hoito-alueen pinta-alasta olisivat tosin vähennettävät ne 100 hehtaaria maata, jotka Keisarillinen Senaatti kesäkuun 19 p:nä 1891 on myöntänyt lisämaaksi Lehtolan tilalle Oulaisten pitäjän Mutkanivan kylässä, mutta koska tätä maanosaa vuoden kuluessa ei ole lohkaistu kruununmaasta eikä siis tähän kuuluvia eri maanlaatuja ole voitu määritellä, on se tähän saakka vielä saanut olla hoito-alueen maana.

Piirin metsän vartioimisessa ei ole vuoden kuluessa muuta uudestaanjärjestämistä ollut paitse sitä, että, Keisarillisen Senaatin annettua kesäkuun 3 p:nä suostumuksensa uuden vartio-osuuden perustamiseen, joka käsittää Kuusamon pitäjään kuuluvan osan Hyrynsalmen hoito-alueetta, sinne on asetettu vakinainen metsänvartija, jonka palkaksi on määrätty puhdasta rahaa 300 markkaa vuodessa ilman oikeutta kruununtorppaan. Kun otetaan lukuun tämäkin metsänvartija, niin on hoito-alueitten hoidantoon ja metsän vartioimiseen, ylimetsänhoitajan tarkemman valvonnan alaisina, käytetty seuraava määrä henkilöitä:

Hoito-alue.	Hoidanto.		Vartioiminen.		Vartio-osuuskien keskimääräinen laajuus hehta- reissa.
	Metsänhoi- tija.	Metsänpääl- lysmiehiä.	Metsänvarti- jolta.	Ylimääräisiä metsänvarti- jolta.	
Hyrynsalmen	1	2	22	—	22,542,20
Sotkamon	1	2	21	1	18,346,98
Paltamon	1	1	17	—	10,444,70

Siikajoen	1	1	12	—	6,826,28
Pyhäjoen	1	1	13	—	5,909,90
Kalajoen	1	1	16	—	5,594,72
Yhteensä	6	8	101	1	—

Sitä paitse on 8 kruununmetsätorpparia Siikajoen hoito-alueessa vartioinnut 8 autiotalon maata, joiden laajuus on yhteensä 1,477,84 hehtaaria ja jotka uudelleen on liitetty kruununmaihin, sekä yksi kruununmetsätorppari Paltamon hoito-alueessa vartioinnut Lehtolan yksinäistä 178,48 hehtaarin laajuista kruununmaata Muhoksen pitäjässä, jonka lisäksi on Keisarillisen Senaatin Kamari-toimituskunnan myönnytyksellä maaliskuun 17 p:ltä 1891 asetettu 13 ylimääräistä metsänvartijaa, joille on yhteensä maksettu 407 markkaa 25 penniä, vuoden kuluessa ajoittain vartioimaan eri osia Hyrynsalmen hoito-alueetta, ja Kamari-toimituskunnan myönnytyksellä syyskuun 9 p:ltä ja joulukuun 6 p:ltä 1890 sekä elokuun 28 p:ltä 1891 kaksi ylimääräistä metsänvartijaa otettu talvella v. 1890—1891 Siikajoen hoito-alueen vartioimisen vahvistamiseksi ja vieläkin yksi ylimääräinen metsänvartija viimeksi mainitun vuoden joulukuun aikana palvelut samassa hoito-alueessa.

Keisarillisen Senaatin 29 p:nä huhtikuuta 1887 myöntämää ja maanmittarien samana vuonna alkamaa rajalinjojen karsimista kruunun liikamaitten ja yksityisten tilojen välille Hyrynsalmen pitäjässä ja Hyrynsalmen hoito-alueessa, joka työ tähän saakka on ollut keskeytyneenä, ovat maanmittarit kertomusvuoden kuluessa uudelleen ottaneet tehtäväkseen sekä saattaneet loppuun ja on siihen kruunun puolesta käytetty 102 jalkapäivätyötä, joiden kustannus nousi 255 markkaan.

Paitse niitä rajankarsimisia, jotka eri hoito-alueiden metsänvartijat taitonsa mukaan ovat toimittaneet pitääkseen auki heidän vartio-osuuksiensa ympäröiviä matalia rajalinjoja, on sitä varten myönnettyjä rahanmääräyksiä käyttämällä tehty seuraavat rajankäyntityöt:

muutamien rajojen karsiminen Saaresmäen ja Lahnasmäen kruununmaitten ympäri Paltamon hoito-alueessa, johon Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä huhtikuun 6 p:ltä 1891 on käytetty 10 palkkatyöpäivää, jotka maksoivat 20 markkaa;

26,643 metrin pituisen rajalinjan karsiminen Siikajoen hoito-alueessa ja käytettiin tähän työhön Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä maaliskuun 27 p:ltä 1890 sekä 11 palkkatyöpäivää, joiden kustannus nousi 22 markkaan 60 penniin, että myöskin 78,45 torpanverotyöpäivää, jotka veronhinnan mukaan vastaavat 93 markkaa 28 penniä;

Keisarillisen Senaatin Kamaritoimituskunnan 5 p:nä toukokuuta 1890 määrämien useiden yhteensä 81,700 metrin pituutta vastaavien rajalinjojen karsimisen jatkaminen Kalajoen hoito-alueessa ja käytettiin tähän työhön 177,5 palkkatyöpäivää, jotka nousivat yhteensä 261 markkaan 60 penniin.

Piirin kartasto on osittain suuremmissa osittain vähemmässä määrässä epätäydellinen, varsinkin etäisissä hoito-alueissa, joissa vielä löytyy laajoja mittaamattomia maita. Erityisesti on Siikajoen hoito-alueen kartasto, joka vuoden kuluessa on lisääntynyt kartalla ja selityksellä kruununmaaksi palautetusta Anttilan ent. autiotalosta, näyttänyt olevan epäluotettava.

Mitattujen ja mittaamattomien kruununmaitten pinta-ala esitetään seuraavassa taulussa:

Hoito-alue.	Mitattua maata.	Mittaamattomaa maata.	M u i s t u t u k s i a.
	Hehtaaria.		
Hyrnsalmen . . .	266,738,36	219,190,15	215,399,80 hehtaaria mitattua maata on täydellisesti kartoitettu, mutta jälellä olevasta 51,338,56 hehtaaria ei löydy karttoja.
Sotkamon . . .	225,103,08	175,530,57	Mitattu pinta-ala täydellisesti kartoitettu.
Paltamon . . .	142,017,98	35,542,08	Mitatut maat ovat muuten täydellisesti kartoitettu, paitsi että selitykset Puolangon ja Lahnasjärven kruununmaista tehtyihin karttoihin puuttuvat.
Siikajoen . . .	81,915,37	—	Kartasto vähin osin täydellinen ja sitä paitsi epäluotettava.
Pyhäjoen . . .	76,828,79	—	Kartasto täydellinen.
Kalajoen . . .	89,515,64	—	" "

Koska sahatukkeja suuremmissa määrin on ulosviety ainoastaan Hyrnsalmen hoito-alueen metsistä, ovat tulot piiristä melkoisesti vähenneet siihen katsoen, mitä lähinnä edellisinä vuosina karttui sahatukeista. Kuten tähän liitetty ote piirin talouden pääkirjasta, liite N:o 3, osoittaa, oli tuloja kaikkiaan 148,439 markkaa 93 penniä ja menoja 95,275 markkaa 92 penniä, johon menomäärään on luettu ne 9,263 markkaa 33 penniä, jotka on käytetty kruununpuistojen osalle tulevien tienosuuksien ylläpitoon Pyhäjoen ja Kalajoen hoito-alueissa. Vuoden taloudesta jää siis puhdasta voittoa ainoastaan 53,164 markkaa ja 1 penni.

Yleisissä tukkihuutokaupoissa, joita toimitettiin elokuun 24 p:nä Oulussa ja saman kuun 31 p:nä Kuopiossa, tarjottiin piiristä sekä kappaleittain että kuutiometrittäin kaupaksi 83,679 sahatukkipuuta, joista 77,188 edellisessä ja 6,491 jälkimmäisessä huutokaupassa. Koska tarjoukset kuitenkin, riippuen arvattavasti puuttuvasta kilpailusta, olivat kovin alhaiset edellisessä huutokaupassa, hyväksyi Keisarillinen Senaatti niistä ainoastaan seuraavat, nimittäin ne, jotka tehtiin:

2,000	puusta	à	3	markkaa	40	penniä	kappaleelta	Pyhäjoen	hoito-alueessa,
3,800	"	"	1	"	80	"	"	Kalajoen	"
6,141	"	"	2	"	—	"	"	Paltamon	"
360	"	"	1	"	34	"	"	"	"

Tosin tarjottiin uudelleen, Keisarillisen Senaatin määräyksen mukaan 9 p:ltä lokakuuta, julkisella huutokaupalla Oulussa marraskuun 12 p:nä kaupaksi 71,388 Hyrynsalmen ja Sotkamon hoito-alueessa olevaa sahatukkipuuta, mutta koska tässäkin tehdyt tarjoukset katsottiin liian alhaiseksi, niin K. Senaatti hylkäsi nekin.

Näillä mainituilla huutokaupoilla ei Siikajoen hoito-alueen tukkeja laisinkaan tarjottu kaupaksi, koska niiden 40,000 tukin hakkuu, jotka kontrahdin mukaan joulukuun 6 p:ltä 1884 hoito-alueesta myytiin Sahanomistajalle Maisteri J. G. Pentzin'ille, silloin vielä ei oltu lopetettu.

Mainittavaa yli-ikäisyyden tuottamaa vanhempien metsänkasvostojen huononemista ei ole huomattu eikä ole myöskään havaittu minkäänlaisia hyönteisten, myrskyn, lumipainon tai muiden luonnonvoimien tuottamia hävityksiä. Sotkamon hoito-alueesta on tosin ilmoitettu, että muutamat kasvostot, jotka edellisinä vuosina ovat olleet kulovalkeiden tiellä, ovat hongittuneet, mutta koska yli-ikäiset puut näistä kasvostoista jo suurimmaksi osaksi on myyty ja muut leimattu myytäväksi sen mukaan kuin niiden hongittuminen on edistynyt, on täten syntynyt vahinko vähemmästä arvosta.

Seuraavat metsäntuotteet on luvattomasti anastettu:

H o i t o - a l u e .	Anastetut metsäntuotteet.																			
	Haaskuiden lukumäärä.	Sahahirsiä, kappal.	Sahahirsiä, kappal.	Rakennushirsiä, kappal.	Pientä puuta, kuormaa.	Pärepuuta, kappaleita.	Pärepuuta, kuormaa.	Polttopuuta, kuutiometriä.	Polttopuuta, kuormaa.	Kolotunja puuta, kappal.	Tervaksia, kuutiometriä.	Tervaa, tynnyriä.	Lautoja, kappaleita.	Aidaksia, kuormaa.	Kuusivanteita, kuormaa.	Tuohia, kuutiometriä.	Pajun- ja kuusenkuor., kuormaa.	Muunkiviä, kuutiometriä.	Lehtiä, kerppoja.	
Hyrynsalmen	12	148	83	—	—	—	—	—	2	—	1,407,6	90	—	50	1	—	—	—	—	—
Sotkamon	15	12	—	42	—	—	2	16,9	—	1,523	—	—	—	—	—	0,3	—	430	1,1	—
Paltamon	4	4	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siikajoen	22	14	—	20	236	26	—	—	6	15	—	—	20	—	—	—	—	—	12	—
Kalajoen	5	26	—	—	—	—	—	5,6	6	—	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	58	204	83	73	226	26	2	22,5	14	1,538	1,408,5	90	20	50	1	0,3	12	430	1,1	—
Näistä haaskatuista metsäntuotteista ovat:																				
1:ksi vahingon tekijät kuljetta-	—	102	—	60	1	26	2	22,5	14	—	0,9	60	—	—	1	—	12	430	1,1	—

vuodessa, jota paitse Sotkamon hoito-alueen metsänvartijan Lauri Piirais-vainajan leskelle ja turvattomille lapsille on annettu 180 markan suuruinen lahjapalkkio.

Ankaran kuivuuden vallitessa keskikesällä jäi ainoastaan Pyhäjoen hoito-alue vapaaksi kulovalkeista. Kaikissa muissa hoito-alueissa ilmestyi kulovalkeita 27 eri paikassa, nimittäin 11 paikassa Hyrynsalmen, 10 paikassa Sotkamon, 2 paikassa Paltamon, 3 paikassa Siikajoen ja 1 paikassa Kalajoen hoito-alueessa. Tulen pyyhkäisemät pinta-alat olivat kuitenkin verrattain pienet, nimittäin 275 hehtaaria Hyrynsalmen, 101,80 hehtaaria Sotkamon, 53 hehtaaria Paltamon, 3,40 hehtaaria Siikajoen ja 12 hehtaaria Kalajoen hoito-alueessa tahi yhteensä 445,20 hehtaaria, joka on 0,0336 prosenttia piirin koko pinta-alasta. Kulojen tuottama vahinko palo-aloilla oli pääasiallisesti nuorten kasvostojen kuivettuminen, jota vastoin vanhemmat kasvostot, joita tuli on kosketellut, näyttävät virkistävän kasvaamaan edelleen.

Syistä näihin paloihin ei yleensä ole voitu saada selkoa, mutta oletettavaa on, että eritenkin Hyrynsalmen hoito-alueessa useat näistä tulista on tahallisesti viritetty. Ainoastaan yhdessä tapauksessa on semmoinen selko saatu asiasta, että syyllistä vastaan on voitu tehdä syyte, ja on tästä, kuten edellisessä jo on huomautettu, ollut seurauksena syytetyn langettaminen edesvastaukseen.

Hoito-alueissa on, paitse tavallisia hoidantotoimia, seuraavat työt erityisten määräysten mukaan olleet tekeillä:

Aika, jolloin työn määräsi		Työn laatu ja edistyminen.	Rahanmääräyksiä.					
Keisarillinen Senaatti.	Metsänhoito-hallitus.		Myönnetty rahanmääräys.	Votoden ku-lussa käytet-tyä rahaa.		Jällella ole-va rahaa.		
				<i>Smc</i>	<i>ml</i>	<i>Smc</i>	<i>ml</i>	<i>Smc</i>
18 ²⁹ _{IV} 87	—	Hyrynsalmen hoito-alue. Hyrynsalmen pitäjässä olevien kruununmait-ten aikaisemmin aletun rajankarsimistyön lopettaminen, joka työ, maanmittarien selvi-tystä odotettaessa, on ollut keskeytetty-nä . . . . . 255 — 102 — — — Polkujen porrastaminen, johon on käytet-ty 48 torppien suoritettavaa veropäivä-työtä . . . . . — — — — —						
18 ²⁵ _I 86 18 ¹⁴ _{IV} 88	—	Sotkamon hoito-alue. Muutamien Kuhmoniemen pitäjässä olevien polkujen porrastamisen jatkaminen, johon						

18 $\frac{1}{II}$ 91	}	—	pitse 481 torppari- ja 8 mäkitupalaispäivä-				
18 $\frac{2}{IX}$ 91			työtä on käytetty	200	—	—	9 45
			Tukinarvioiminen siihen määrättyjen arvos-				
			telijain kautta	6,000	5,315 78	684 22	
			Paltamon hoito-alue.				
—		18 $\frac{20}{III}$ 88	Polkutien rakentaminen Aholan metsän-				
			vartijatorpan ja Kutujärven välillä lope-				
			tettu, käyttämällä 7 torpanveropäivä-				
			työtä.				
18 $\frac{5}{II}$ 91		—	Koetteeksi kolottu hylkypuita, joita oli jä-				
			tetty hakkuu-aloille Lahnasmäen kruunun-				
			maalle, johon työhön 27 torpanveropäivä-				
			työtä on käytetty.				
18 $\frac{16}{IV}$ 91		—	Rajalinjojen karsiminen Saaresmäen ja Lah-				
			nasmäen kruununmaitten ympäri	100	20	80	
18 $\frac{5}{V}$ 88		—	Hoito-alueen metsänhoitajan jatkama tukin-				
			arvioiminen hoito-alueessa	195	195 25	—	
			Siikajoen hoito-alue.				
18 $\frac{27}{III}$ 90		—	Erytysten rajalinjojen karsiminen, johon				
			pitse 78 $\frac{1}{2}$ torpanveropäivätyötä on mak-				
			settu	39	22 60	—	
—		18 $\frac{28}{III}$ 91	Koetteeksi on hylkypuita kolottu, johon työ-				
			hön myönnetystä 20 torpanveropäivätyöstä				
			tähän asti 4 on käytetty.				
18 $\frac{23}{V}$ 90	}	—	Hoito-alueen metsänhoitajan jatkama tukin-				
18 $\frac{2}{IV}$ 91							
			torpanveropäivätyötä on maksettu	320	168 25	—	
			Pyhäjoen hoito-alue.				
18 $\frac{23}{V}$ 90		—	Metsänhoitajan jatkama tukinarvioiminen täs-				
			sä alueessa, johon pitse 42 torpanvero-				
			päivätyötä on suoritettu	69 50	69 50	—	
			Kalajoen hoito-alue.				
18 $\frac{4}{V}$ 89	}	—	Kahden kruunun tienosan kunnossa pitäminen				
18 $\frac{18}{I}$ 90							
			kruununmetsätorpparien tekemää 21 juhta-				
			päivätyötä ja 10 renkipäivät. on maksettu	1,000	987 65	12 35	
18 $\frac{23}{V}$ 90	}	—	Tukinarvioimisen jatkamiseen tässä hoito-				
18 $\frac{13}{IV}$ 91							
			on toimittanut, on pitse 47 torpanvero-				
			päivätyötä suoritettu	260	159 50	—	

Yllämainitut tukkipuitten arvioimiset ovat antaneet seuraavan lukumäärän:

H o i t o - a l u e .	Vuoteen 1891 arvioituja puita.		Vuonna 1891 arvioituja puita.	
	Puun pak- suus 24,74 senttimetriä ja enempi- kin; pituus 5,94 metriä.	Pienempiä puita.	Puun pak- suus 24,74 senttimetriä ja enempi- kin; pituus 5,94 metriä.	Pienempiä puita.
Hyrnsalmen	1,190,874	635,652	—	—
Sotkamon	126,793	228,178	511,965	538,191
Paltamon	33,088	47,085	11,178	14,907
Siikajoen	17,390	84,546	11,051	83,344
Pyhäjoen	102,757	249,947	4,896	53,834
Kalajoen	42,837	154,530	3,829	53,695
Yhteensä	1,513,739	1,399,938	542,919	743,971

Minkäänlaisia metsänviljelyksiä ei vuoden kuluessa ole toimitettu. Noin 20 vuotta sitten istutetut pinus cembra-männyn taimet, joita hyvin harvassa löytyy, osoittavat tosin ettei tällainen viljelys ole onnistunut, mutta kumminkin toiselta puolen, ettei ilmanala pane esteitä puulajin menestymiselle.

Kruununpuistojen pinta-ala on tänä vuotena ollut entisellään, koska uusia kruununpuistoja, vaikka onkin määrätty, ei ole tullut lisää ja noin 100 hehtaarin suuruista lisämaata, jonka Keisarillinen Senaatti Kesäkuun 19 p:nä 1893 on antanut Lehtolan talolle Oulaisten pitäjän Matkanivan kylässä siellä olevasta kruununpuistosta, ei lohkaistu ennen vuoden loppua.

Vuoden kuluessa on Metsänhoitohallituksen myöntämällä seuraavia kruununmetsätorppia perustettu, nimittäin 7 Hyrnsalmen, 1 Sotkamon, 5 Paltamon, 1 Pyhäjoen ja 2 Kalajoen hoito-alueesen; jota paitse Keisarillisen Senaatin Kamari-toimituskunta on vahvistanut veroitusehdotukset 4 uudelle kruununmetsätorpalle Paltamon hoito-alueessa, 1 uudelle torpalle Siikajoen, 1 Pyhäjoen ja 2 uudelle torpalle Kalajoen hoito-alueessa sekä myöntänyt uuden veroituksen ja määrännyt uuden veron Kivelän vanhemmalle kruununmetsätorpalle viimeainitussa hoito-alueessa. Koska kuitenkin ainoastaan osa uusia torppia tähän asti on ehditty veroittaa sekä Kaisanlahden torpan viljelykset Sotkamon alueessa määrättiin torpan lakkauttamisella annettaviksi VII vartio-osuuden metsänvartijatorpalle, oli vuoden lopussa veroitettujen kruununmetsätorppain ja mökkien lukumäärä 578, nimittäin:

Hyrnsalmen alueessa 91 verotorppaa ja 21 päivätyötorppaa,
 Sotkamon „ 188 torppaa ja mökkiä, joista 34 ei vielä maksa veroa,
 Paltamon „ 56 torppaa ja 3 mökkiä,

Siikajoen alueessa 74 torppaa, joista 3 toistaiseksi nauttii veronvapautta ja 4 on ilman asukasta,

Pyhäjoen alueessa 60 torppaa, joista 2 nauttii veronvapautta,

Kalajoen „ 85 „ , joista 2:lla on veronvapautta.

Kaikkia torppia, jos ne vaan ovat veroitetut, nautitaan kruunun ja asukasten välillä tehtyjen kontraktien mukaan, paitse semmoisia, joista uusia kontrakteja ei vielä ole ehditty tehdä sen jälkeen kuin torppa on jätetty toiselle asukkaalle.

Torpparien taloudellinen tila oli kertomusvuoden alussa verraten tyydyttävä, vaan osittain perinpohjaisen viljakadon kautta, joka samana vuonna tapahtui Hyrynsalmen ja Sotkamon hoito-alueessa sekä eräässä osassa Paltamon hoito-alueetta, ovat torpanasukkaat piirin pohjois-osissa olleet sangen vähissä varoissa.

Taloukskatselmusta on vuoden kuluessa toimitettu 20 kruununmetsätorpassa Sotkamon hoito-alueessa. Myöskin on toimitettu katselmus ja arvostelu yhdessä metsänvartijatorpassa sekä 9 uudistalonkatselmusta, jota paitse yllämainitut veroitukset sekä hakemukset torppain perustamisiin ynnä muuta ovat antaneet syytä erityisiin toimituksiin torpissa.

Metsänhoitajan virkatalo löytyy ainoastaan Hyrynsalmen hoito-alueessa eikä siinä ole vuoden kuluessa mitään rakennustyötä tehty.

Tarkastuspiirin kaikki metsänvartijat nauttivat torppia, paitse metsänvartija uudessa Iijärven vartio-osuudessa Hyrynsalmen hoito-alueetta, joka sentähden myöskin nauttii suurempaa palkkaa kuin muut metsänvartijat. Vuoden kuluessa on myöskin metsänvartija Sotkamon hoito-alueen IV:ssä vartio-osuudessa ollut ilman torppaa, koska siihen määrättyä Jauhovaaran kruununmetsätorppaa vielä ei saatu tähän tarkoitukseen lunastaa ja samoin metsänvartija Hyrynsalmen hoito-alueen VI:ssa vartio-osuudessa, koska metsänvartijatorpaksi sieltä lunastettua Kukkurin torppaa, entisen haltijan vastahakoisuudesta muuttaa torpasta, metsänvartija ei voinut saada haltuunsa. Hänelle on Keisarillinen Senaatti sentähden hyyryrahaksi antanut 10 markkaa kuukaudessa.

Mainituissa torpissa, jotka, lukuun ottamalla myöskin kahta viimeainittua, ovat luvultansa 100 ja osittain yleisillä varoilla rakennetut, osaksi entisiä kruununmetsätorppia, on, paitse pienempiä korjaustöitä, joita metsänvartijat kykynsä mukaan ovat omin varoin toimittaneet, seuraavia uudisrakennustöitä vuoden kuluessa tehty:

Paltamon hoito-alueessa: asuinhuoneus ja muut rakennukset Warpuojan metsänvartijatorpassa XV vartio-osuudessa korjattu, johon työhön maksettiin 355 markkaa Keisarillisen Senaatin 18 p:nä Huhtikuuta 1891 myöntämästä rahamäärästä, 565 markkaa, sekä Ahon torpassa XIV vartio-osuudessa aloitettiin rakentaa talli ja aitta samanlaisten tulipalon kautta palaneitten rakennusten sijaan, johon rakentamiseen Keisarillinen Senaatti Lokakuun 30 p:nä 1891 on myöntänyt metsän-

vartijalle 300 markkaa, siihen luettuna korvaus hevosista ynnä muista, joita mainitussa tapaturmassa paloi;

Siikajoen hoito-alueessa: tallin ja rehuladon valmiiksi rakentaminen Kurkipuron metsänvartijatorpassa III vartio-osuudessa, johon maksettiin viimeinen jäänös, 40 markkaa, siitä 100 markan suuresta rahanmääräyksestä, jonka Keisarillinen Senaatti 6 p. Maaliskuuta 1890 on myöntänyt.

Kalajoen hoito-alueessa sitä vastoin ei Keisarillisen Senaatin 13 p. Maaliskuuta 1891 määräämään rakennustyöhön Puronkannan metsänvartijatorpassa VI vartio-osuudessa vuoden kuluessa ole ryhdytty, jonka tähden myönnetty rahanmääräys, 125 markkaa, kokonaan on tallella.

Sittenkuin Keisarillinen Senaatti eri aikoina on myöntänyt pienempiä rahanmääriä viljelysmaitten laajentamiseksi tarkastuspiirin huonommilla metsänvartijatorpilla, on töitä semmoisessa suhteessa vähitellen toimitettu ja vuoden kuluessa jatkettu, niinkuin seuraava taulu näyttää:

Aika, milloin Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden numero.	Työn laatu ja edistyminen.	Vuoden kuluessa maksettua viljelysrahaa.		Tallella olevaa viljelysrahaa.	
			Mark.	pell.	Mark.	pell.
		Hyrnsalmen hoito-alue.				
18 ¹⁴ / _v 91	III, IV, VII, VIII, XII, XIV, XX, XXI	Töitä on ainoastaan aloitettu	—	—	1,013	—
		Sotkamons hoito-alue.				
18 ²⁷ / _v 90	I	0,24 hehtaaria niittyä on raivattu	37	—	—	—
„	II	Viljelystyötä ei ole aloitettu	112	—	75	—
„	III	0,73 hehtaaria niittyä on raivattu	—	—	—	—
„	V	Niitty raivattu ja pelto kuokittu, yhteensä 0,73 hehtaaria	150	—	—	—
„	VI	Niitty raivattu ja pelto kuokittu, yhteensä 0,49 hehtaaria	112	—	—	—
„	VII	0,68 hehtaaria niittyä on raivattu	104	53	7	47
„	VIII	0,17 „ „ „ „	27	—	—	—
„	IX	0,73 „ „ „ „	112	—	—	—
„	XI	Viljelystyö toistaiseksi jätetty	—	—	142	—
„	XII	0,21 hehtaaria peltoa on tehty	45	—	—	—
„	XIII	Viljelystyötä ei ole aloitettu	—	—	112	—
„	XIV	Niitty raivattu ja pelto kuokittu, yhteensä 0,68 hehtaaria	133	—	—	—
„	XV	0,05 hehtaaria peltoa on tehty	10	—	—	—
„	XVI	0,73 hehtaaria niittyä on raivattu	112	—	—	—

18 $\frac{27}{V}$ 90	XVII	0,60 hehtaaria niittyä on raivattu	93	—	—	—
„	XVIII	Niitty raivattu ja pelto kuokittu, yhteensä 0,72 hehtaaria	130	—	—	—
„	XX	Viljelystyötä ei ole aloitettu	—	—	150	—
„	XXI	Niitty raivattu ja pelto kuokittu, yhteensä 0,63 hehtaaria	120	—	—	—
Paltamon hoito-alue.						
18 $\frac{24}{V}$ 88	XI	0,19 hehtaaria niittyä on raivattu	10	—	—	—
18 $\frac{15}{V}$ 89	XV	0,09 hehtaaria peltoa ja 0,19 hehtaaria niittyä on tehty	31	20	15	—
„	XVII	Viljelystyötä ei ole aloitettu	—	—	12	—
18 $\frac{14}{V}$ 91	III	450 metriä ojaa on kaivettu	25	—	25	—
„	XVI	Viljelystyötä ei ole aloitettu	—	—	93	—
Siikajoen hoito-alue.						
18 $\frac{27}{V}$ 90	II	Viljelystyötä on toistaiseksi jätetty	—	—	22	—
„	III	Lasku-oja kaivettu	12	—	12	—
„	VIII	Lasku-oja perattu	43	—	11	—
18 $\frac{14}{V}$ 91	IX	356 metriä lasku-ojaa on kaivettu	30	—	—	—
„	XI	Viljelystyötä ei ole aloitettu	—	—	15	—
Pyhäjoen hoito-alue.						
18 $\frac{24}{V}$ 90	I	0,37 hehtaaria niittyä on raivattu	69	—	—	—
„	II	Ojitettu ja raivattu 0,24 hehtaaria niittyä	97	—	—	—
„	V	Ei mitään ole tehty	—	—	72	—
„	IX	160 metriä pelto-ojaa on kaivettu	45	—	90	—
Kalajoen hoito-alue.						
18 $\frac{15}{V}$ 89	XIII	0,57 hehtaaria peltoa on ojitettu ja viljelty	15	—	65	—
18 $\frac{14}{V}$ 91	V	1,50 hehtaaria niittyä on raivattu	40	—	20	—
„	XII	313,7 metriä viemäri- ja 356,8 metriä laitaajaa on kaivettu	70	—	50	—

Mitään todellista metsänrevisionia ei ole kertomusvuoden kuluessa toimitettu, vaan tarkastuspiirin Ylimetsänhoitaja on eri aikoina tarkastanut hoito-alueita ja silloin myöskin hakkausalaja sekä entisistä että viimeisistä vuosista sekä asianomaisen metsänhoitajan läsnäollessa toimittanut talouskatselmuksia metsänvartijatorpissa Paltamon hoito-alueen I ja II sekä XII—XVII vartio-osuudessa ja silloin tehnyt niitä muistutuksia, joita asianhaarat ovat vaatineet.

Waasan läänin tarkastuspiiri,

johon kuuluu kaikki Waasan läänin kruununmaat ja myöskin Ruoveden pitäjässä Hämeen lääniä löytyvä kruununmaa, on tänä kertomusvuonna lisääntynyt seuraavilla erityisistä lohkokunnista kruunulle lohkaistuilla niin kutsutuilla hylkymailla, jotka kaikki ovat annetut Wiitasaaren hoito-alueelle, nimittäin:

Keisarillisen Senaatin 23 p:nä Huhtikuuta 1873 antaman päätöksen mukaan on Wirolain, Ruuska ja Lepo nimisten talojen maista Wiitasaaren pitäjän Huopanan kylästä eroitettu 1,607,53 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 23 p:nä Huhtikuuta 1873 antaman päätöksen mukaan lohkaistiin Purolan lohkokunnasta Wiitasaaren pitäjän Kolimaan kylästä Purolan kruununmaaksi 1,866,45 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 28 p:nä Huhtikuuta 1873 antaman päätöksen mukaan on Kuhalan lohkokunnasta Wiitasaaren pitäjän Kolimaan kylästä lohkaistu 694,13 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 28 p:nä Huhtikuuta 1873 sekä 23 p:nä Tammikuuta ja 6 p:nä Helmikuuta 1883 antaman päätöksen mukaan on Kolimaanpään lohkokunnasta Wiitasaaren pitäjän Kolimaan kylästä lohkaistu 5,369,28 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 28 p:nä Huhtikuuta 1873 antaman päätöksen ja Keisarillisen Senaatin Kamari-toimituskunnan kirjoituksen johdosta 19 p:ltä Helmi-kuuta 1884 on Muuruen lohkokunnasta Wiitasaaren pitäjän Huopanan kylästä lohkaistu 2,912,21 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 13 p:nä Toukokuuta 1873 ja 18 p:nä Syyskuuta 1878 antamien päätösten johdosta on Terälän talon tiluspiiristä Wuoskosken lohkokuntaa Wiitasaaren pitäjän Huopanan kylästä lohkaistu 561,13 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 28 p:nä Kesäkuuta 1877 antaman päätöksen johdosta on Niin talon maista Wiitasaaren pitäjän Keiteleempohjan kylästä sekä Ruuskan talon maista viimeksi mainitussa kylässä lohkaistu yhteensä 2,710,79 hehtaaria;

Keisarillisen Senaatin 19 p:nä Lokakuuta 1881 antaman päätöksen johdosta on Siilinsalon lohkokunnasta Wiitasaaren pitäjän Keiteleempohjan kylästä lohkaistu 789,01 hehtaaria.

Sitä vastoin on tarkastuspiiristä luovutettu seuraavia tilusmääriä:

Multian hoito-alueessa: Leppälammen Keuruun pitäjän Pihlajaveden kappelissa sijaitseva kruununmaa, joka alaltansa on 174,53 hehtaaria, on Keisarillisen Senaatin 11 p:nä Huhtikuuta 1891 antaman päätöksen johdosta manttaalinkoroi-
tusta ja metsänveroa vastaan annettu sanotun kappelin Leppälän talolle;

Wirtain hoito-alueessa: 229,40 hehtaaria suuri tilusalsta, joka Keisarillisen Senaatin 10 p:nä Kesäkuuta 1891 antaman päätöksen johdosta on uudistalon perustamista varten lohkaistu Kangasniemen kruununmaasta Ruoveden pitäjässä Hämeen lääniä;

Jalasjärven hoito-alueessa: 28,01 hehtaaria suuri tiluspalsta, oikeastaan kuuluva mainitun pitäjän Riihimaan taloon, on Keisarillisen Senaatin 11 p:nä Tammikuuta 1889 antaman määräyksen johdosta lohkaistu mainitulle talolle.

Erityisiä toimenalaisia uudistalojen ja kruununhylykymaitten lohkaisemisia Saarijärven hoito-alueessa sekä vaihtotiluksia Jalasjärven hoito-alueessa on, koska vahvistusta niille ei vielä ole saatu, jätetty toistaiseksi huomioon otettaviksi.

Pinta-ala, joka tarkastuspiiriin mainittujen tiluslisäysten ja -vähennysten jälkeen kuului tänä kertomusvuonna, oli 385,995,64 hehtaaria, jotka jakautuvat eri tiluslajia ja hoito-alueita kohti, niinkuin seuraava taulu osoittaa:

Hoito-alue.	Yhteensä maanalaa.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanalasta on kruununpuis- toksi julistettu.
		Viljeltyjä maita.			Kuivia metsä- maita.	Soita, ne- voja ja hylyk- maita.	
		Peltoja.	Niittyjä.	Kytö- maita.			
H e h t a a r i a .							
Wirtain	27,168,06	126,30	125,70	465,00	13,064,46	13,386,60	—
Multian	24,281,37	45,66	330,48	14,77	8,617,59	15,272,87	—
Salamajärven	74,333,32	29,25	105,86	—	37,630,21	36,568,00	14,193,63
Saarijärven	24,668,67	27,64	64,17	18,27	16,182,01	8,376,58	—
Wiitasaaren	41,224,27	65,75	277,57	18,76	26,028,00	14,834,19	—
Pyhäjärven	26,980,32	107,78	232,49	147,70	13,759,28	12,733,07	3,588,15
Lestin	57,374,69	120,45	749,35	33,07	31,258,17	25,213,65	—
Alajärven	62,554,15	306,96	131,51	482,79	27,856,05	33,776,84	—
Jalasjärven	47,410,79	172,78	1,044,05	427,00	17,000,96	28,766,00	—
Yhteensä	385,995,64	1,002,57	3,061,18	1,607,36	191,396,73	188,927,80	17,781,78

Tarkastuspiirin hoito on ollut ylimetsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisena. Alueitten hoitoa ja niissä olevien metsien vartioimista varten on käytetty seuraavia henkilöitä:

Hoito-alue.	Hoidanto.	Vartioiminen.		
	Metsänhoitajia.	Metsänvarti- joita.	Ylimääräisiä metsänvarti- joita.	Vartiopiirien keskimääräi- nen laajuus hehtaareissa.
Wirtain	1	12	1	2,089,85
Multian	1	8	1	2,697,93
Salamajärven	1	18	4	4,169,22
Saarijärven	1	12	5	1,451,09

Wiitasaaren	1	11	2	3,171,09
Pyhäjärven	1	13	2	1,798,69
Lestin	1	22	1	2,494,55
Alajärven	1	15	1	4,170,27
Jalasjärven	1	11	8	2,495,30
Yhteensä	9	122	25	—

Seuraavia rajoja on maamittarin avulla vuoden kuluessa auki hakattu:

rajat ympäri erityisiä Pyhäjärven hoito-alueen Kurkelan kruununmaalla sijaitsevia, Saarijärven pitäjän eri taloille kuuluvia niittyalustoja;

rajat ympäri kruunun niin kutsutuita hylkymaita Karstulan pitäjän Kii-
mingin kylässä sekä viimeksi mainitun pitäjän Wahangan kruununmaasta lohkais-
tun uudistalon ympäri, jotka molemmat kruununmaat sijaitsevat Saarijärven hoito-
alueessa; sekä

Jalasjärven hoito-alueessa erityisiä pienempien vaihtomaitten rajoja, joita on hakattu Keisarillisen Senaatin 11 p:nä Toukokuuta 1889 antaman määräyksen johdosta samassa, kun isonjaon täydennystä on toimitettu Kauhajoen pitäjässä, jolloin siellä olevan kruununmaan rajat järjestettiin.

Näin tavoin siellä täällä hakattujen rajalinjojen pituutta ei vielä ole mah-
dollista ilmoittaa.

Kaikki tarkastuspiiriin kuuluvia kruununmaita on entisinä aikoina mittaus-
opillisesti kartoitettu, paitse Wirtain hoito-alueeseen kuuluvaa Heinäjärvenmaan
kruununmaata, 716,59 hehtaaria, ja pienempää maanpalstaa Jalasjärven hoito-
alueessa, 98,72 hehtaaria. Odottaessa lopullista määräämistä kruununmaitten
käyttämisestä on tarkastuspiirin kartaston tarpeellinen täydentäminen toistaiseksi
jätetty.

Erityisistä syistä, joita tässä ei voida mainita, ovat tukkipuu hinnat tarkastus-
piirissä viimeisinä vuosina melkoisesti alentuneet. Tämä seikka käypi muun muassa
selville siitä, että puhdas tulo tarkastuspiiristä vuonna 1888, jolloin kaikkiansa
68,174 tukkipuuta myytiin, nousi yli puhtaan tulon nyt kertomuksen alaisena
vuonna, jolloin 71,342 tervettä ja 22,086 kuivaa tukkipuuta myytiin, 69,921 mar-
kalla 56 pennillä. Myötäliitetyn otteen mukaan tarkastuspiirin pääkirjasta tänä
vuonna (liite N:o 4) ovat tulot kuitenkin, siihen katsoen että puolet tarkastus-
piirin kuivia maita ei kasvata tukkipuita, olleet sangen suuret eli 264,783 mark-
kaa 30 penniä, jota vastaan maksot hoidannosta ja vartioimisesta olivat 77,202
markkaa 16 penniä. Puhdas tulo oli siis 187,581 markkaa 14 penniä.

Muita metsänhävityksiä ei ole tietävästi vuoden kuluessa tapahtunut kuin
että lumenpaine on rikkonut nuoria metsäkasvostoja Alajärven hoito-alueessa
ja männynpistiäiset (*Lophyrus rufus*) ovat Jalasjärven hoito-alueessa suurella alalla

vahingoittaneet mäntymetsiä, erittäin Lahnankankaan kruununmaalla Kauhajoen pitäjässä.

Seuraavia metsäntuotteita on haaskattuina tavattu:

H o i t o - a l u e .	Haaskuiden lukumäärä.	Anastetut metsäntuotteet.					
		Parrupuita, kappaletta.	Sahatukkeja, kappaletta.	Rakennushirsistä, kappaletta.	Päreputa, kappaletta.	Tervaksia, kuutio-metriä.	Lehtiä, kermoja.
Pyhäjärven	4	—	17	24	—	—	—
Saarijärven	4	1	3	—	—	—	1,550
Multian	5	10	—	2	—	—	—
Wirtain	6	—	499	20	—	25	—
Lestin	3	—	3	—	2	—	—
Jalasjärven	8	—	28	6	—	—	—
Yhteensä	30	11	550	52	2	25	1,550
Näistä aineista ovat:							
1:ksi) metsänhaaskaajat kuljettaneet pois	—	11	28	16	2	—	—
2:ksi) metsänhoito-henkilöt hakanneet rikki, koska aineita ei voitu vastedes tapahtuvilta anastuksilta varjella	—	—	11	—	—	—	—
3:ksi) kruunun hyväksi myyty	—	—	506	13	—	—	1,550
4:ksi) jätetty rakennusaineiksi kruununmetsän-asukkaille	—	—	—	20	—	—	—
5:ks) ladottu kokoon sopivassa tilaisuudessa myytäväksi	—	4	4	3	—	25	—
6:ksi) ollut käytäntöön kelvoton	—	—	1	—	—	—	—

Mainituista haaskuista on oikeudessa syytetty 1 henkilöä Pyhäjärven, 1 henkilöä Saarijärven, 3 henkilöä Multian, 1 henkilöä Wirtain ja 1 henkilöä Jalasjärven hoito-alueessa. Näistä haaskuutuista on päätetty: 1 Multian hoito-alueessa, jolloin syytetty tuomittiin maksamaan kruunulle haaskuiden arvon, ja 1 juttu Jalasjärven hoito-alueessa, jossa syytetty tuomittiin edesvastaukseen. Sitä paitse on Alajärven hoito-alueessa 2 henkilöä syytetty luvattomasta laitumen käyttämisestä kruununmailla, mutta nämä jutut eivät tiettävästi vielä ole päättyneet. Ja koska toteen on näytetty, että talollinen Juho Lampimäki, joka tavattiin haaskanneen 498 sahatukkipuuta Wirtain hoito-alueessa, ja niitä anastanut siinä luulossa, että hän olisi metsän omistaja, on Metsänhoitohallitus, siitä tehdyn esityksen johdosta, vapauttanut hänet syytteestä.

Asianomainen kihlakunnanoikeus on kertomusvuoden kuluessa loppuun saattanut kahdeksan haaskuujuttua, jotka edellisistä vuosista ovat jääneet päättä-

mättä, nimittäin 1 Saarijärven hoito-alueessa, jossa syytetty vapautettiin; 1 Multian hoito-alueessa, jossa syytetty vapautettiin edesvastauksesta, mutta veloitettiin kruunulle suorittamaan haaskuiden arvon, sekä 6 Alajärven hoito-alueessa sillä tavoin, että viidessä jutussa, jotka koskivat luvatonta laitumen käyttämistä kruununmailla, syytetyt veloitettiin maksamaan määrättyä laidunmaksua ja yhdessä jutussa ilmaantuneesta syystä luovutettiin syytöksestä ennen tuomion langettamista.

Palkkioksi virassa näytetystä utteruudesta on Keisarillinen Senaatti eräälle metsänvartijalle Jalasjärven hoito-alueessa määrännyt 40 markkaa.

Vuoden kuluessa on ollut 19 kulovalkeata, nimittäin kahdessa paikassa Pyhäjärven hoito-alueessa, jossa palaneet alat yhteensä olivat 101,69 hehtaaria, kolmessa paikassa Saarijärven hoito-alueessa, joiden paloalat yhteensä olivat 3,25 hehtaaria, yhdessä paikassa Multian hoito-alueessa, jossa paloi 0,49 hehtaaria, viidessä paikassa Alajärven hoito-alueessa, yhteensä enempi kuin 13,41 hehtaaria, sekä 8 paikassa Jalasjärven hoito-alueessa, jossa paloi yhteensä 692,76 hehtaaria. Yhteensä olivat kaikki nämä palo-alat 811,60 hehtaaria eli 0,2102 prosenttia tarkastuspiirin pinta-alasta.

Näitten kulovalkeitten aikaan saamat vahingot ovat paikoittain jokseenkin tuntuvat, erittäin Jalasjärven hoito-alueessa, jossa tulen turmelemat sangen kauniit nuoret metsät kuivuvat; paikoittain, missä kulo ainoastaan hiukan on kosketellut vanhempaa metsää, vähäarvoiset ja paikoittain taas, missä kulo on mennyt metsättömien nevojen ja soitten yli, se ei ole voinut haitallisesti vaikuttaa maanlaadun tuottamisvoimaan. Kulovalkeista Saarijärven hoito-alueessa on yhden alkuperäisestä syttymisestä semmoinen selko saatu että tekijä on voitu syytteesen saattaa ja yhdestä kulovalkeasta Jalasjärven hoito-alueessa on Metsänhoitohallitus lievittävien asianhaarojen takia vapauttanut tavatun syyllisen laillisesta edesvastauksesta. Muitten kulovalkeain syttymisistä ei ole selkoa saatu.

Erytisten määräysten johdosta on tavallisten hoidantotoimien lisäksi, käyttämällä rahanmääräyksiä tahi päivätöitä, seuraavat työt toimitettu:

Aika, milloin työn määräsi		Työn laatu.	Myönnetyt varat.		Vuoden kuluessa käytetyt varat.			Työn jatkamiseksi on jälellä.			
Keisarillinen Senaatti.	Metsänhoito-hallitus		Smc	ru	Smc	ru	Päivätöitä.	Smc	ru	Päivätöitä.	
18 ³ _{IV} 91	—	Wiitasaaren hoito-alue. 25,268 täysimittaista saha-hirsipuuta ja 25,355 hirrenalkua on arvioitu	400	—	—	—	335	—	—	15	—

		Salamajärven hoito-alue.							
—	18 $\frac{13}{VI}$ 77	Piilikosken metsänvartijatorpan ja Kinnulan kappelin kylätien välillä aloitetun tien jatkaminen	—	72,5	—	72,5	—	—	—
—	„	Lehmäahon kruununmetsätorpan ja Korkeakankaan kylätien välillä olevan tien kunt. asettam.	—	24	—	24	—	—	—
18 $\frac{3}{IV}$ 91	—	12,660 täysimittaista saha-hirsipuuta ja 11,850 hirrenalkua on arvioitu	250	—	66	—	63	95	—
		Pyhäjärven hoito-alue.							
18 $\frac{14}{VI}$ 83	—	372 täysimittaista saha-hirsipuuta ja 1,942 hirrenalkua on arvioitu	500	—	21	—	408	50	—
		Wirtain hoito-alue.							
18 $\frac{28}{VI}$ 89	—	14,560 täysimittaista saha-hirsipuuta ja 11,390 hirrenalkua on arvioitu	200	—	78	—	4	25	—
18 $\frac{18}{XII}$ 86	—	Ratsastustien jatkaminen Ylimysnimiseen metsänvartijatorppaan	—	89,9	—	89,9	—	—	—
—	18 $\frac{23}{IX}$ 89	S:n s:n Kirvesmäen metsänvartijatorppaan	—	42	—	14	—	—	—
		Lestin hoito-alue.							
18 $\frac{28}{VI}$ 89	—	2,473 täysimittaista saha-hirsipuuta ja 7,451 hirrenalkua on arvioitu	200	—	101	50	—	—	—
—	18 $\frac{30}{I}$ 91	Tietä on korjattu 3,000 metriä, kapulasiltoja rakennettu 80 metriä sekä oja pitkin tietä perattu	—	238	—	238	—	—	—
		Alajärven hoito-alue.							
18 $\frac{13}{IX}$ 87	—	15,019 hirrenalkua on arvioitu	385	—	108	43	56	30	—
		Jalasjärven hoito-alue.							
„	—	225 täysimittaista saha-hirsipuuta ja 2,433 hirrenalkua on arvioitu	185	—	21	9	66	50	—

—	18 ⁶ / _{XII} 90	Madesnevan suonviljelyksessä on perattu 5,038 metriä valta-ojaa	—	—	295	—	—	295	—	—	—
---	-------------------------------------	---	---	---	-----	---	---	-----	---	---	---

Koska kruununmaita tässä tarkastuspiirissä enimmiten ei ole nautittavaksi määrätty ja niin tavoin vielä on päättämättä mitkä osat niistä olisivat kruunun metsäviljelykselle säilytettävät, ei viimeisinä aikoina mitään metsäviljelystä ole toimitettu. Hoito-alueissa tehtyjen luettelujen mukaan aikaisemmin toimitetuista viljelyksistä käypi muun muassa selville seuraavaa:

Vuosi, jona viljelys toimitettiin.	
1870	Havupuun kasvostot, jotka kuivalle somerikolle ovat kylvetyistä siemenistä nousseet Lestin hoito-alueen IV ja XVI vartio-osuuksissa kasvavat yhä edellensä hitaasti.
1870	Nuori mäntymetsä Kokkokankaalla Alajärven hoito-alueessa, 3,21 hehtaarin alalla, näyttää olevan hyväkasvuinen ja tyydyttävän tiheä.
1880	Harvassa löytyvät kuusen- sekä lehtikuusen taimet Kankaanpään kylvetyllä, noin 0,37 hehtaarin suuruisella torpanpellolla viimeksi mainitussa hoito-alueessa näyttävät olevan hyväkasvuisia.
1870, 1871	Kaskiviljelyksen kautta toimitetut metsänkylvöt Multian hoito-alueessa 46,44 hehtaarin suuruisella alalla näyttävät yhä edellensä kasvavan rehevästi.

Metsänhoito-suunnitelmia vuoden kuluessa ei ole toimitettu ja noudatettavaksi vahvistettu.

Kuitenkin ovat Evon metsäopiston oppilaat opiston opettajain johdannolla harjoituksen vuoksi uudestaan mitanneet Wiitasaaren hoito-alueessa olevat Mäntymäen ja Pitkäjärven kruununmaat hoitosuunnitelma-ehdotusten tekemistä varten sekä arvioinneet siellä olevan metsän. Näitten kruununmaitten yhteenlaskettu pinta-ala on 4,198,85 hehtaaria.

Tarkastuspiirin kruununmetsätorpissa on seuraavia muutoksia vuoden kuluessa tapahtunut:

Paitse sitä, että yllämainittu Leppälammin kruununmaa on veroitettu Pihlajaveden kappelin Leppälän tilaan kuuluvaksi, on yksi torppa eroitettu Multian hoito-alueesta.

Niinikään on Wirtain hoito-alueessa edellä mainitun lohkaisemisen kautta Kangasniemen uudistalosta yksi torppa eroitettu kruununmaasta, jota paitse samassa hoito-alueessa Iso- ja Wähäkumpu nimiset torpat on yhdistetty sekä Isotalon torppa jaettu kahden asukkaan kesken.

Myöskin Lestin hoito-alueessa on Myllykosken torpan jakamisen kautta kahden asukkaan kesken yksi uusi torppa tullut lisäksi, jota vastoin Alajärven hoito-alueessa kaksi huonoa torppaa on yhdistetty.

Lopuksi on Jalasjärven hoito-alueessa yksi uusi torppa perustettu.

Näitten muutosten jälkeen oli kruununmetsätorppain lukumäärä tarkastuspiirissä 372. Niistä kuuluu Wiitasaaren hoito-alueeseen 46, Salamajärven hoito-alueeseen 24, Pyhäjärven hoito-alueeseen 38, Saarijärven hoito-alueeseen 11, Multian hoito-alueeseen 13, Wirtain hoito-alueeseen 53, Lestin hoito-alueeseen 24, Alajärven hoito-alueeseen 112 sekä Jalasjärven hoito-alueeseen 51. Näitä tiluksia nautitaan 358 asianomaisesti vahvistetun kontrahdin nojalla, jota vastoin nautinto-oikeudesta 13 Salamajärven hoito-alueessa olevaan torppaan tehtyjä kontrahteja ei vielä ole vahvistettu. Tätä paitsi ei ollut kontrahti-sopimusta eräällä pienemmällä torpalla viimeksi mainitussa hoito-alueessa.

Taloudellisia katselmuksia toimitettiin vuoden kuluessa 16 torpassa Wirtain, 18 Alajärven ja 14 torpassa Jalasjärven hoito-alueessa.

Kruununmetsätorpissa saatujen satojen sekä tarjona olevan työnansion suhteen olivat torppien asukkaiden elämänehdot osittain enemmän osittain vähemmän tyydyttäviä. Kaikkein huolestuttavin oli toimeen-tulo Jalasjärven hoito-alueessa, jossa työnansiota ei ollut, sekä Halson ja Perhon osissa Salamajärven hoito-alueella, missä vuoden sato oli erittäin niukka.

Metsänhoitajien sekä Ylimetsänhoitajan virkataloja piirissä ei ole olemassa.

Metsänvartijatorpat, 122 luvultaan, ovat kaikki rakennustensa puolesta täydessä kunnossa, paitsi torppa Wiitasaaren hoito-alueen VII vartio-osuudessa, jossa rakennustyötä metsänvartijan köyhyyden takia ei vielä ole lopetettu, vaikka hän on saanut rakennusapua.

Metsänvartijatorppain viljelyksien laajentamiseksi ja metsänvartijain tilan parantamiseksi on Keisarillisen Senaatin 14 p. Toukokuuta 1891 myöntämällä varoilla seuraavia viljelystöitä tehty:

Pyhäjärven hoito-alueessa:

torpan maalle	VI vartio-osuudessa	on raivattu	0,25 hehtaaria	niittyä,
”	” VII	”	” ”	0,25 ” ”
”	” IX	”	” ”	0,50 ” ”
”	” X	”	” ”	0,25 ” ”
”	” XI	”	” ”	0,25 ” ”
”	” XIII	”	” ”	0,50 ” ”

Wirtain hoito-alueessa:

torpan maalla III vartio-osuudessa on ojitettu ja kuokittu 0,66 hehtaaria suomaata, jota varten viljelysavuksi on annettu ensin mainitussa hoito-alueessa 212 markkaa ja toisessa 105 markkaa.

Revisionikatselmuksia on vuoden kuluessa toimitettu Multian ja Jalasjärven hoito-alueen metsänvartijatorpissa.

Kuopion läänin tarkastuspiiri.

Sittenkuin Savijärven hoito-alueeseen kuuluvasta, Pielisjärven pitäjän pohjoisesta kruunun-yhteismaasta, jonka ala on 36,104,67 hehtaaria, Keisarillisen Senaatin 18 p. Kesäkuuta 1877 antaman kirjoituksen ja 25 p. Syyskuuta 1888 antaman veroitusta ja tilusmääräystä koskevan päätöksen nojalla, Uusikylän nimiselle äsken perustetulle jakokunnalle mainitussa pitäjässä, vuonna 1890 on lohkaistu 7,718,33 hehtaarin suuruinen tiluspalsta, joka sisältää 48,80 hehtaaria peltoa, 189,88 hehtaaria niittyä, 5,986,82 hehtaaria metsämaata ja 1,492,83 hehtaaria soita, nevoja ja hylkymaita sekä tämä lohkoitus 21 päivänä Syyskuuta 1887 on saanut laillisen voiman, oli koko pinta-ala tässä tarkastuspiirissä, joka käsittää kaikki Kuopion läänin pyykitetyt kruununmaat, 517,069,68 hehtaaria ja jakautuu 8 hoito-aluetta kohti seuraavalla tavalla:

H o i t o - a l u e .	Koko maanala.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanala on kruununpuistoksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivaa tai varsinaista metsämaata.	Soita, nevoja ja hylkymaita.	
		Peltoa.	Niittyä.	Kytömaata.			
H e h t a a r i a .							
Iisalmen	31,935,29	28,07	74,95	18,85	13,195,27	18,618,15	28,531,84
Palojärven	62,789,73	<small>näiden maiden tuntematon pinta-ala määrä sisältyy kuivien metsämaiden pintaalamäärään.</small>			24,699,38	38,090,35	62,789,73
Halmejärven	55,544,15	140,83	185,17	167,86	27,219,86	27,830,43	55,544,15
Kuohatin	59,356,51	43,97	305,95	1,48	31,290,18	27,714,93	54,781,80
Savijärven	28,386,34	11,61	67,97	—	21,772,93	6,533,83	28,386,34
Ruunajärven ynnä Ohtavaaran	72,415,61	31,57	308,68	1,97	39,798,31	32,275,08	33,367,80
Suomusjärven	71,005,67	42,60	216,12	5,92	25,644,93	45,096,10	5,659,18
Ilomantsin	135,636,38	54,30	141,48	5,88	71,503,21	63,931,71	372,66
Yhteensä	517,069,68	352,95	1,300,32	201,76	255,124,07	260,090,58	269,433,50

Ylimetsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisena on yksi metsänhoitaja jokaisessa hoito-alueessa hoidantoa toimittanut. Metsiä taas vartioivat 124 metsänvartijaa, jaettuina eri hoito-alueisiin niinkuin seuraava taulu osoittaa:

H o i t o - a l u e.	Metsänhoitajia.	Vartioiminen.	
		Metsävarti- joita.	Vartiopiirien keskimääräi- nen laajuus hehtaareissa.
Iisalmen	1	13	2,456,56
Palojärven	1	17	3,693,51
Halmejärven	1	10	5,554,41
Kuohatin	1	9	6,595,16
Savijärven	1	6	4,731,06
Ruunajärven ynnä Ohtavaaran	1	16	4,525,98
Suomusjärven	1	19	3,737,14
Ilomantsin	1	34	3,989,30
	Yhteensä	8	124
			—

Kruununmaita ympäröivien rajain aukipitämiseksi ovat asianomaiset metsänvartijat siellä täällä vähän karsineet tarpeen mukaan. Muita rajankäyntitoita ei vuoden kuluessa ole toimitettu.

Mitään lisäyksiä tarkastuspiirin kartastoon ei tänä vuonna ole tapahtunut. Edelleen on ainoastaan 288,602,86 hehtaaria piirin alasta mittaus-opillisesti kartalle pantu. Jällellä olevalle osalle piiriä löytyy ainoastaan aivan pienen mitta-kaavan mukaan tehtyjä maantieteellisiä karttoja. Sekä edellinen että jälkimmäinen laatu mainittua kartastoa on monissa kohdin havaittu olevan vähemmin luotettava ja olisi oikaistettava ja täydennettävä ainoastaan uudella kartoittamisella.

Koska julkisessa tukkihuutokaupassa vuonna 1890 ostajat, vähemmin min-käänlaisen satunnaisen puunhinnan alennuksen takia, vaan halusta saada käytän-töön myyntitapa, joka eroaisi tähän asti käytetystä myyntitavasta kuutiojalan mukaan, osittain eivät tehneet mitään tarjoumista, osittain tekivät niin alhaisia tarjoumuksia, ettei niitä, paitse tarjoumista 9,600 puusta Iisalmen hoito-alueesta, voitu hyväksyä, niin oli puitten ulosanto seuraavana vuonna aivan mitätön sekä tämän johdosta tulot vähäiset. Myötäliitetyn otteen mukaan vuoden kuluessa tehdystä pääkirjasta tarkastuspiirin hoidosta (liite N:o 5) olivat kaikki tulot yhteensä ainoastaan 78,962 markkaa 48 penniä. Menot sitä vastoin nousivat 78,751 markkaan 81 penniin, ja vuoden puhdas voitto oli siis ainoastaan 210 markkaa 67 penniä.

Yllämainittu seikka kiinnitti kuitenkin muitten paikkakunnassa tähän asti tuntemattomien ostajien huomion puunmyynteihin Kuopion läänissä, ja oli siitä se seuraus, että seuraavaan tukkihuutokauppaan tuli uusia ostajia ja tarjoumukset kruunun puista nousivat korkeammalle kuin milloinkaan tätä ennen. Tarjotusta 107,281 puusta menivätkin kaikki kaupaksi, paitse 400 hylkypuuta

Iisalmen hoito-alueesta, vaan tämä myynti arvattavasti ei vaikuta tuloihin puheenalaisena hoitovuotena.

Muita luonnonvoimien kautta tapahtuneita hävityksiä piirin metsissä tietävästi ei ole ollut, kuin että tuuliaispää kevätkesänä kaatoi maahan koko kasvavan metsän, jossa myöskin oli 270 rakennuspuuta, Ruunajärven hoito-alueen VIII vartio-osuudessa olevalla, nuorta mäntymetsää kasvavalla kankaalla, joka hävitysala oli 3,20 kilometrin pituinen ja 0,55 kilometrin levyinen. Paikan etäisyyden takia ei tätä metsää ole voitu kenenkään hyväksi käyttää.

Ainoastaan kolmessa hoito-alueessa on pienempiä haaskuita tehty, nimittäin:

H o i t o - a l u e .	Haaskuiden lukumäärä.	Anastetut metsäntuotteet.					
		Sahahirsi-puta, kappaletta.	Rakennushirsistä, kappaletta.	Kuusipuita, kappaletta.	Haapaa, kuutio-metriä.	Koivua, kuutio-metriä.	Kaskeksi haikatu, hehtaaria.
Iisalmen	8	9	10	2	5,5	11	—
Palojärven	2	—	13	—	—	—	0,165
Kuohatin	1	4	—	—	—	—	—
Yhteensä	11	13	23	2	5,5	11	0,165
Näistä haaskuunaineista ovat:							
1:ksi) metsänhaaskaajat kuljettaneet pois	—	5	10	2	—	11	0,165
2:ksi) jätetty metsänvartijatorppiin käytettäväksi	—	—	13	—	—	—	—
3:ksi) myytäväksi mahdottomia	—	—	—	—	5,5	—	—
4:ksi) ladottu kokoon sopiv. tilais. myytäväksi	—	8	—	—	—	—	—

Haaskuiden tekijät Palojärven ja Kuohatin hoito-alueessa sekä yhden haaskuun tekijä Iisalmen hoito-alueessa on saatu selville. Syytteen alaiseksi ei kuitenkaan voitu saattaa viimeksi mainittua tekijää, koska hän on paennut paikkakunnasta, ja sattuvista syistä ei myöskään yhtä haaskaajaa Palojärven hoito-alueessa. Sitä vastoin on toinen haaskaaja Palojärven ynnä haaskaaja Kuohatin hoito-alueessa oikeuteen saatettu ja viimeksi mainittu on jo tullut tuomitukseksi edesvastaukseen.

Tätä paitsi on käräjissä korvausvaatimusta tehty yhtä henkilöä vastaan aikaisemmin Palojärven hoito-alueessa tehdystä tukin kavaltamisesta sekä edesvastausvaatimusta virkansa laiminlyömisestä tehty kahta hoito-alueen metsänvartijaa vastaan.

Varhemmin riitaan pannuista haaskuujutuista on vuoden kuluessa 2 tapahtuneesta luvattomasta kaskenviljelyksestä Palojärven hoito-alueessa käsitelty

loppuun ja syytöksen alaiset tuomittu rikoksestansa sekä sakoitettu, jota paitse kolmas samallinen juttu on lykätty vastaiseksi. Myöskin on eräs juttu, koskeva luvatonta heinäin korjuuta Iisalmen hoitoalueessa, päättynyt niin, että syytetty sakoitettiin ja toinen samallinen juttu on lykätty vastaiseksi.

Kuivien ilmojen aikana, jotka vallitsivat kesän alussa, tapahtui piirissä yksitoista kuloa ilman että niiden syyttymisestä on voitu saada selkoa. Näistä kuloista, jotka kaikki sammutettiin metsänhoitohenkilöiden avulla, saivat seitsemän, jotka raivosivat Palojärven, Halmejärven, Suomusjärven ja Ilomantsin hoito-alueissa, tosin suuremman levenemisen, mutta se vahinko, jonka nämät ja muut kulot aikaansaiivat, ei ole erittäin suuri, sillä vaikka tulen vahingoittamien puiden kasvaminen tosin joksikin aikaa on tullut ehkäistyksi, niin ne useimmissa tapauksissa kuitenkin voivat virkistyä ja saavuttaa normaalin suuruutensa. Jos mainitut kulovalkeat jaetaan eri hoito-alueille, niin tulee Palojärven hoito-alueen osalle 2, joiden paloalat ovat yhteensä 99,96 hehtaaria, Halmejärven hoito-alueen osalle 1, joka levisi 30 hehtaarin alalle, Kuohatin hoito-alueen osalle 2, joiden paloalat olivat yhteensä 1,25 hehtaaria, Ruunajärven hoito-alueen ynnä siihen kuuluvan Ohtavaaran osalle 2, jotka levisivät yhteensä 8,38 hehtaarin paloaloille, Suomusjärven hoito-alueen osalle 1, käsittäen 35 hehtaaria, ja Ilomantsin hoito-alueen osalle 3, joiden paloalat olivat yhteensä 77 hehtaaria. Kaikkien näiden paloalojen yhteinen laajuus on 251,59 hehtaaria, s. o. 0,0486 prosenttia tarkastuspiirin koko alasta.

Käyttämällä eri rahanmääräyksiä, jotka Keisarillinen Senaatti on myöntänyt, on, paitse tavallisia hoidantotehtäviä, vuoden kuluessa toimitettu seuraavat työt, nimittäin:

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Työn laatu, y. m.	Myönnetty rahanmääräys.		Vuoden kuussa maksettu määrärahaa.		Jäljellä olevaa määrärahaa.	
		<i>Smk.</i>	<i>71d.</i>	<i>Smk.</i>	<i>71d.</i>	<i>Smk.</i>	<i>71d.</i>
18 ³ / _{IV} 91	Arvioitu 40,810 sahadirsipuuta ja 47,265 hirrenalkua Iisalmen hoito-alueessa	300	—	182	—	118	—
18 ²⁰ / _V 88	S:n 26,648 sahadirsipuuta ja 65,216 hirrenalkua Palojärven hoito-alueessa	300	—	121	10	172	40
18 ³ / _{IV} 91	S:o 42,627 sahadirsipuuta ja 143,814 hirrenalkua Halmejärven hoito-alueessa	400	—	178	50	221	50
18 ¹⁹ / _{III} 90	Kapulasiltojen rakentaminen vastamainitussa hoito-alueessa käyttämällä 120 torpanveropäivätyötä, jotka veronhinnanarvon mukaan tekevät	—	—	162	36	—	—
18 ³ / _{IV} 91	Arvioitu 37,582 sahadirsipuuta ja 39,741 hirrenalkua Kuohatin hoito-alueessa	500	—	155	25	344	75
18 ³ / _{VI} 91	Korjattu maantietä vastamainitussa hoito-alueessa .	1,000	—	600	75	399	25

18 $\frac{23}{V}$ 90	Arvioitu 30,756 sahadirsipuuta ja 25,144 hirrenalkua Savijärven hoito-alueessa	120	—	79	50	—	—
18 $\frac{3}{VI}$ 91	Korjattu maantietä vastamainitussa hoito-alueessa .	1,400	—	1,145	30	354	70
18 $\frac{12}{II}$ 86 } 18 $\frac{3}{IV}$ 91 }	Arvioitu 46,433 sahadirsipuuta ja 40,667 hirrenalkua Ruunajärven hoito-alueessa ynnä siihen kuuluvan Ohtavaaran osuudessa	700	—	209	10	10	90
18 $\frac{23}{V}$ 90 } 18 $\frac{3}{VI}$ 91 }	S:n 46,160 sahadirsipuuta ja 46,310 hirrenalkua Suomensjärven hoito-alueessa	350	—	208	25	3	50
18 $\frac{12}{II}$ 86 } 18 $\frac{23}{V}$ 90 }	S:n 22,900 sahadirsipuuta ja 20,280 hirrenalkua Ilomantsin hoito-alueessa	550	—	70	—	48	—
18 $\frac{25}{V}$ 87	Kapulasiltoja rakenn. viimeksimain. hoito-alueessa	1,149	—	11	50	—	—
18 $\frac{14}{II}$ 88	S:n s:n s:n s:n	500	—	64	—	313	—
<i>Muist.:</i> Yllämainittuja arvioimisia toimitettaessa on Keisarillisen Senaatin 5 p:nä toukokuuta 1888 antaman määräyksen mukaan, paitse mainittuja puhtaita rahanmääräyksiä, käytetty torpanveropäivätoitä, jotka verohinnanarvon mukaan nousevat . .		—	—	121	78	—	—

Kaikkiaan on siis vuoden kuluessa piirissä arvioitu 293,916 täysimittaista sahadirsipuuta ja 428,437 hirrenalkua tahi yhteensä 722,353 puuta, ja kun kädenavun palkkaamiseksi arvioimista varten on käytetty 1,325 markkaa 48 penniä, niin nousee kustannus puulta keskimäärin 0,18 penniin.

Ei minkäänlaisia metsänviljelykseen kuuluvia töitä ole tänä vuonna määrätty tehtäväksi. Vuosina 1870—1875 kaskenpolttamisella kasvatetut nuoret mänty- ja kuusikasvostot 13,03 hehtaarin maa-alalla kasvavat yhä edelleen hyvin.

Mitään kruununmaata ei ole vuoden kuluessa kruununpuistoksi julistettu.

Koska isojako Uudenkylän jakokunnassa Pielisjärven pitäjässä on vuoden kuluessa tullut vahvistetuksi ja sen kautta 22 torppatilusta, joista kaksi oli metsänvartijatorppia, Saarijärven hoito-alueessa on erotettu kruununmaasta, mutta kuitenkin kontrahteja hallinto-oikeudesta 5 uudis-torppaan Suomensjärven hoito-alueessa on tehty, niin kruununmetsätorppien lukumäärä tässä tarkastuspiirissä oli kertomusvuoden kuluessa 134, joista Iisalmen hoito-alueessa 8, Palojärven 26, Halmejärven 38, Kuohatin 23, Savijärven 5, Ruunajärven hoito-alueessa ynnä siihen kuuluvan Ohtavaaran osuudessa 17, Suomensjärven 11 ja Ilomantsin hoito-alueessa 6, jota paitse Suomensjärven hoito-alueessa löytyy pienempi mökki. Kaikkia näitä tiluksia hallitaan kontrahdin mukaan.

Lupa on annettu vuoden kuluessa 2 torppatiluksen perustamiseen Halmejärven hoito-alueessa, 1 Kuohatin, 3 Ruunajärven ynnä Ohtavaaran ja 8 Suomensjärven hoito-alueessa.

Edellä mainittujen torppatilusten asukasten taloudellinen tila olisi niiden hyvien satojen jälkeen, jotka on saatu useiden vuosien kuluessa, vähillä poikkeuksilla voinut olla verrattain turvattu, mutta koska näiden paikkakuntien väestö ei ole tottunut tekemään työtä enempää kuin hetken tarve vaatii ja pelot siten ovat jääneet jotensakin laihoiksi, niin ne eivät voineet pysyä täydessä kasvamis-kunnossa kesän pitkällisen kuivuuden aikana tänä vuonna, vaan antoivat niukan sadon, joka monin paikoin oli hyvin tuntuva, jonka vuoksi oli tarpeellista panna toimeen hätäaputoimia. Myöskin myönsi Keisarillinen Senaatti jo marraskuun 20 p:nä 750 markkaa työansion valmistamiseksi Kuohatin hoito-alueen tienrakennuk- sessa, vaikka tätä työtä aikaisen talventulon takia ei voitu sinä vuonna tehdä. Puitten-ajo, metsästys ja kalastus tulivat nyt, kuten tavallisesti ennenkin, puheen- alaisten torppanasukasten apukeinoiksi.

Piirin metsänhoitajilla ei ole virkataloja. Metsänvartijoilla sitä vastoin on kaikilla torppansa, joita on 124 ja jotka ovat täydellisesti rakennetut ja tarkaste- tut, paitsi viittä torppaa, joilla rakennustöitä käyttämällä yleisiä rakennusapura- hoja vuoden kuluessa on toimitettu, kuten seuraavasta taulusta käy selville:

Aika, milloin työ määrättiin.	Vartio-osuuden tai vartijatorpan numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kuluessa maksettuja rakennusrahoja.		Jäljellä olevaa rakennusrahoja.	
			Mark.	ruut.	Mark.	ruut.
Iisalmen hoito-alue.						
18 $\frac{6}{XI}$ 61	III	Tupa osittain kuntoon saatettu	—	—	23	36
18 $\frac{6}{XI}$ 61	IV	Aitta- ja tallirakennukset siirretty ja uudelleen ko- koopantu, vaikka huononlaisesti, jonka vuoksi puuttuu vielä parantelemista ja täydentelemistä .	—	—	97	67
18 $\frac{23}{X}$ 74 18 $\frac{12}{II}$ 89						
18 $\frac{25}{X}$ 66	VIII	Rakennustyö lopetettu	—	—	31	98
Ruunajärven hoito-alueen Ohtavaaran osuus.						
18 $\frac{6}{XI}$ 61 18 $\frac{6}{IX}$ 88	VII	Hankittu aineksia uutta ulkorakennusta varten . .	50	—	150	—
Suomusjärven hoito-alue.						
18 $\frac{12}{VII}$ 89	XVIII	Riihenrakennuksia lisätty, mutta ei vielä täydelli- sesti	—	—	40	—

Tämän lisäksi on ennen valmiiksi rakennetuilla torpilla pienempiä ja suu- rempia rakennustöitä tehty metsänvartijain omilla varoilla, kuten esim. Suomus- järven hoito-alueen XII vartio-osuuden torpalla on rakennettu uusi riihi ja saman hoito-alueen XIV vartio-osuuden torpalla uusi navetta.

Mitä tulee Keisarillisen Senaatin määräämiin viljelystöihin useilla eri torpilla ja näitä viljelystöitä varten myönnettyjen rahanmääräysten käyttämiseen, käy selville seuraavasta taulusta:

Aika, jolloin viljelystöitä määrättiin	Vartio-osuuden tahi torpan numero.	Työn laatu ja edistyminen.	Myönnetty rahan määräys.		Vuoden kuluessa maksettua määrätystä.		Jäljellä olevaa määrätystä.	
			Smk.	ptä.	Smk.	ptä.	Smk.	ptä.
18 ¹⁴ / _V 91	VIII	Iisalmen hoito-alue. 0,50 hehtaaria niittyä on raivattu	180	—	66	—	114	—
18 ¹³ / _V 89	VIII	Palojärven hoito-alue. Keräsenherralammin laskeminen lopetettu	101	—	26	—	—	—
18 ²⁷ / _V 90		XIV	Raivattu 2 hehtaaria niittyä	105	—	60	—	45
18 ¹⁴ / _V 91	III	Halmejärven hoito-alue. Pääkönpuro ojitettu	45	—	45	—	—	—
"		II	0,50 hehtaaria niittyä on raivattu	40	—	40	—	—
"		V	0,50 s:n s:n	40	—	40	—	—
"	I	Kuohatin hoito-alue. 0,74 hehtaaria niittyä on ojitettu ja raivattu	56	—	16	—	—	—
"		V	1 hehtaari s:n s:n	90	—	40	—	—
"	IX	Suomusjärven hoito-alue. 0,75 hehtaaria niittyä on raivattu	99	—	60	—	39	—
"		XIII	1 hehtaari s:n s:n	70	—	70	—	—
"		XIV	813 metriä niittyojaa on kaivettu	50	—	50	—	—
"	I	Ilomantsin hoito-alue. Niitynraivaaminen on aloitettu	70	—	—	—	70	—
"		III	S:n s:n	78	—	—	—	78
"		VIII	Melkein 1 hehtaari niittyä on ojitettu	60	—	55	—	5
"		IX	Ojittamistyö aloitettu	53	—	—	—	53
"		XII	Ei mitään lisää ole tehty	90	—	—	—	90
"		XIII	Niittyä on raivattu ja ojitettu	120	—	70	—	50
"		XV	Niityn raivaamista aloitettu	55	—	—	—	55

Talouden revisionia hoito-alueissa on vuoden kuluessa siihen määrin ollut, että revisionikatselmusta on toimitettu neljän metsänvartijatorpan rakennuksilla ja tiluksilla.

Vihdoin mainittakoon selvemmän yleissilmäyksen takia että, kuten pääkirjanotteista myöskin käy selville, kruununpuistojen osalle tulevien maanteiden ylläpitäminen ja uusien teiden rakentaminen piirin alueella ovat vuoden kuluessa maksaneet:

Palojärven hoito-alueessa . . .	1,887	markkaa	—	penniä,
Halmejärven „ . . .	2,668	”	—	”
Kuohatin „ . . .	3,704	”	75	”
Savijärven „ . . .	1,145	”	30	”
Yhteensä		9,405	markkaa	05 penniä.

Wiipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiiri,

johon, paitse ent. Impilahden—Suistamon tarkastuspiiriin luettuja Impilahden, Suistamon ja Salmin kruununpuistoja sekä kruununtiloja N:o 1, 2 ja 4 Wiipurin läänin Suistamon pitäjän Hutjakan kylässä, kuuluvat seuraavat niistä lahjoitusmaista lohkaistut kruununmaat, jotka Valtio eri aikoina tässä läänissä on lunastanut, nimittäin: Korpiselkä ja Soanlahti Korpiselän ja Soanlahden seurakunnissa, Besborodko Jaakkiman pitäjässä, Imes Ilmeen kappelissa, Pyhäjärvi (Kuoppalammi ja Lohijoki) Pyhäjärven pitäjässä, Walkjärvi Walkjärven pitäjässä, Lintula Kivennavan pitäjässä, Hovinmaa Uudenkirkon pitäjässä, Pällilä Muolaan pitäjässä ja Miehikkälä Miehikkälän pitäjässä, sekä Mikkelin läänissä Punkaharjun kruununpuisto ynnä joukko suurempia ja pienempiä Valtion lunastamia tiloja ja tilansia Joroisten, Sulkavan, Säamingin, Kerimäen, Heinäveden, Kangaslammin, Rantasalmen, Mäntyharjun ja Leivonmäen pitäjissä, on samoin kuin viime vuonnakin arvattu 281,017,45 hehtaarin laajuiseksi, joka ala, sittenkuin Keisarillisen Senaatin 17 p:nä helmikuuta 1891 tekemän päätöksen mukaan kolme uutta hoito-alueita on perustettu erityisistä hoito-alueisin ennen kuulumattomista kruununmaista, on ollut jaettuna kahdeksalle allamaitulle hoito-alueelle, kuten seuraava taulu osoittaa:

Hoito-alue.	Koko maanala.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanala on kruununpuistoksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivaa metsämaata.	Soita, nevoja ja hylkymaita.	
		Peltoa.	Niittyä.	Kytömaata.			
H e h t a a r i a .							
Uomaan	57,162,18	11,42	185,90	—	30,092,38	26,872,48	57,162,18
Loimalan	54,438,01	7,08	472,23	—	22,912,74	31,045,96	50,848,96
Korpiselän	85,218,36	7,00	105,53	—	36,272,66	48,833,17	83,675,25

Laatokan	15,362,90	2,89	238,04	505,14	11,521,22	3,095,61	15,362,90
Rajajoen	12,686,76	29,91	139,49	—	11,068,69	1,448,67	12,686,76
Pällilän	15,897,53	1,84	89,98	—	8,342,36	7,463,35	15,897,53
Miehikkälän kruunun- puisto	5,023,48	1,26	44,29	—	4,551,99	425,94	5,023,48
Mikkelin	35,228,23	23,57	32,22	17,48	24,885,62	10,269,34	9,852,52
Yhteensä	281,017,45	84,97	1,307,68	522,62	149,647,66	129,454,52	247,509,58

Tarkastuspiiriin kuuluvat sitäpaitse Wäntelän kruununpuisto Heinjoen pitäjässä ja Uosukkalan kruununpuisto Walkjärven pitäjässä, jotka kruununpuistot, vaikka Keisarillisen Senaatin 17 p:nä helmikuuta 1891 tekemän päätöksen mukaan onkin luettu kuuluviksi, edellinen Laatokan ja jälkimmäinen Rajajoen hoito-alueeseen, eivät sisälly edellisiin pinta-alamääriin, koska niitä kertomusvuoden kuluessa ei oltu täydellisesti lohkaistu ja niiden todellinen pinta-ala on siis tuntematon.

Sittenkuin Keisarillinen Senaatti tänä kertomusvuonna kesäkuun 3 p:nä on nimittänyt metsänhoitajia kolmeen vasta perustettuun hoito-alueeseen, Korpiselän, Laatokan ja Rajajoen, on ylimetsänhoitajan valvonnan alaisina, joka Keisarillisen Senaatin päätöksen mukaan toukokuun 20 p:ltä 1890 itse hoitaa Miehkälän yksinäistä kruununpuistoa, hoito-alueen hoidantoon ja vartioimiseen käytetty seuraavia henkilöitä:

H o i t o - a l u e .	Metsänhoitajia.	Vartioiminen.	
		Metsänvarti- jota.	Vartiopiirien keskimääräi- nen laajuus hehtaareissa.
Uomaan	1	8	7,145,27
Loimalan	1	8	6,804,75
Korpiselän	1	8	10,652,29
Laatokan	1	5	3,072,58
Rajajoen	1	11	1,153,34
Pällilän	1	6	2,649,59
Miehikkälän kruununpuisto	—	3	1,674,49
Mikkelin	1	21	1,677,53
Yhteensä	7	70	—

Paitse mainittuja metsänhoitohenkilöitä on Keisarillisen Senaatin 12 p:nä tämän vuoden helmikuuta yksi ylimääräinen metsänvartija vuoden neljänä ensi kuukautena ollut asetettuna Lintulan kruununpuiston alueelle siellä yhä suurempaan valtaan pääsevän luvattoman hirvenmetsästyksen ehkäisemiseksi.

Rajankäyntitöitä on vuoden kuluessa toimitettu Laatokan hoito-alueessa, jossa metsänhoitajan johdolla Besborodkon kruununpuiston ympärysrajalinjat osaksi on karsittu ja perattu osaksi hakattu leveämmäksi, sekä Mikkelin hoito-alueessa, jossa sitä varten määrätty maamittari rajalinjoilla, jotka myöskin ovat pyykitetyt, on lohkaissut Valtion lunastamat osuudet tiloista N:o 17 ja 18 Wihtarin kylässä ja N:o 1 Heinäveden pitäjän Ahvensalon kylässä, jota paitse vasta mainitussa ja Kangaslammin pitäjässä olevien muutamien kruununmetsälohkojen ympärysrajalinjat metsänhoitohenkilöjen huolenpidosta on karsittu.

Kaikista tarkastuspiiriin kuuluvista ja Wiipurin läänissä olevista kruununmaista löytyy täydelliset kartat metsänhoitaja-arkistoissa, jota vastoin Mikkelin hoito-alueeseen kuuluva kartasto on vielä vastaiseksi epätäydellinen.

Kustannukset hoidosta ja vartioimisesta ynnä muusta ovat, sen mukaan kuin myötäseuraava ote tarkastuspiirin pääkirjasta (liite N:o 6) osoittaa, nousseet 75,979 markkaan 58 penniin, jota vastoin alenneitten puunhintojen takia tulot ovat olleet ainoastaan 79,627 markkaa 89 penniä, joten ne siis ovat ainoastaan 3,648 markkaa 31 penniä suuremmat kuin menot.

Puita on myyty seuraavalla tavalla:

Vuoden yleisessä 17 p:nä elokuuta pidetyssä tukkihuutokaupassa myytäväksi tarjotusta 29,721 tukkipuusta, jotka ovat Uomaan, Loimalan ja Korpiselän hoito-alueista ja osaksi petäjäisiä osaksi kuusisia ja tarjotusta 1,500 kuutiosyystä eri lajia halkometsää saattoi Keisarillinen Senaatti hyväksyä tarjoukset ainoastaan 18,541 hirsipuuta Loimalan ja Korpiselän hoito-alueessa ja 500 kuutiosyystä halkometsää edellisessä hoito-alueessa, jota vastoin muut katsottiin liian alhaisiksi ja hyljättiin, mutta koska tarjouksentekijät oikeutettiin, kun suorittavat määrätty korotetut hinnat, itsekukin lunastamaan ne puut, josta hän on tarjouksia tehnyt, niin ostettiin siten jällellä olevat tukkipuut Uomaan hoito-alueesta, jota vastoin 1,000 kuutiosyleen arvioitu halkometsä Loimalan hoito-alueessa jäi myymättä, ilman että kuitenkaan on minkäänlaista vaaraa sen huononemisesta, koska nämät juurillaan seisovat puut vielä on huomattu kestäviksi. Myöskin on kansakoulun rakentamista varten Salmin pitäjään vuoden kuluessa Uomaan hoito-alueesta 1,393 kuusirakennushirttä, Keisarillisen Senaatin heinäkuun 12 p:nä 1888 antaman suostumuksen mukaan, maksuttomasti kuljetettu metsästä.

Pällilän hoito-alueesta, jossa lohkokakkuu vahvistetun suunnitelman mukaan on pantu käytäntöön, myytiin kaikki julkisessa huutokaupassa elokuun 30 p:nä tarjotut puumäärät, joita oli yhteensä 625 petäjä- ja kuusipuuta, useille ostajille, ollen heidän velvollisuutenaan hakatessaan jättää koskematta hakkuupaikoilla merkityt siemenpuut.

Sitävastoin jäi Mikkelin hoito-alueessa 24 p:nä elokuuta julkisessa puuhuutokaupassa tarjotut 6,000 kuutiometriä n. k. hiomapuita, koska alhaista osto-tarjousta ei voitu hyväksyä, myymättä, mutta hoito-alueesta on kuitenkin, Keisa-

rillisen Senaatin päätöksen mukaan helmikuun 14 p:ltä 1891 ulosannettu 1,371 rakennushirttä ravintolan rakennusta varten Punkaharjulle, kruunun vaatimatta niistä maksua.

Tarkastuspiiristä muuten ei ole, lukuun ottamatta Ilmeen kruununpuistoa Laatokan hoito-alueessa, josta Keisarillisen Senaatin hyväksymän huutokauppatarjouksen mukaan myytiin 5,856 lahovikaista kuusipuuta, ja Michikkälän kruununpuistoa, josta myöskin hyväksytyn huutokauppatarjouksen mukaan myytiin edellisestä hakkuusta jällelle jääneitä myrskyn kaatamia hirsipuita 433 kappaletta, kertomusvuoden kuluessa osaksi olleenkaan osaksi ainoastaan vähäinen määrä suoraa kättä myyty.

Mitä Rajajoen hoito-alueeseen kuuluvassa Lintulan kruununpuistossa Pankkiiri Winbergiä, nykyään Pietarin pankkiiritoiminimeä E. M. Meyer & Comp:ia, varten kontrahdinmukaisesti jo useita vuosia jatkuneeseen metsänhakkuuseen tulee, niin on puheenalaisena vuonna hakattu ja poisviety 137,880 osaksi havu- osaksi lehtipuuta, jota paitse 898 alamittaista puuta varomattomuudesta on hakattu maahan, joista mainittu pankkiiritoiminimi, paitse latvankarsimismaksoa 5 penniä, on veloitettu maksamaan *Smc* 1: 50 joka puulta. Ja nousee pankkiiritoiminimen E. M. Meyer & Comp:n vuoden koko hakkuumäärästä maksama suoritussumma 8,285 markkaan 90 penniin.

Suomen metsissä vähemmän tavallinen seikka on se, että hyönteiset tänä vuonna hyvin suuresti ovat vahingoittaneet piiriin kuuluvia kruununmetsiä. Enemmän vahingoittui Rajajoen hoito-alueeseen kuuluva Walkjärven kruununpuisto, jossa mänty-yöperhosten (*Panolis* (*Noctua*) *piniperda*) toukat suuremmassa osassa vanhempaa ja nuorempaa mäntymetsää söivät havut puusta; ja on epäiltävä, eikö tämä arvokas hirsimetsä tämän kautta kerrassaan kuole. Huomioiden tekemistä ja tämän hyönteistoukan uudestaan ilmestymisen ehkäisemistä varten, niin paljon kuin mahdollista, määräsi Metsänhoitohallitus metsäkonduhtöörin K. J. Ehnbergin syksyllä itse paikalla tutkimaan kaikkia tähän kuuluvia seikkoja ja myönsi Keisarillinen Senaatti sittemmin, Ehnbergin asiasta antaman kertomuksen johdosta, 3,000 markan suuruisen rahanmääräyksen tehtyjen huomioiden jatkamista varten sekä erityisten toimenpiteiden kustantamista varten hyönteisten lisääntymisen ehkäisemiseksi. Samoin on sama hyönteinen ilmestynyt siellä ja täällä Loimalan ja Korpiselän hoito-alueissa, esiintymättä siellä kuitenkaan suuremmassa määrin tahi aikaansaamatta erikoista vahinkoa. Mikkelin hoito-alueessa sitä vastoin ovat punaisen mäntypistiäisen (*Lophyrus rufus*) toukat turmelleet paikoittain muutamissa kruununmetsissä nuorempia männynkasvostoja, ilman että tästä syystä kuitenkaan näyttää olevan pelkoa puiden kuivettumisesta.

Metsänhaaskuu tarkastuspiirissä on yleensä vähäinen ja ovat tänä kertomusvuonna tapahtuneet ainoastaan seuraavat anastukset:

Hoito-alue.	Haaskuiden lukumäärä.	Anastetut metsätuotteet.			Muistutuksia.
		Rakennushirsistä, kappaleita.	Kaikenlaisia puita, kappaleita.	Aidanseipäitä, kuormaa.	
Laatokan	3	82	41	—	Näistä haaskuista on kahden haaskuun tekijöistä saatu selkoa ja lailliseen edesvastaukseen saatettu.
Rajajoen	1	—	—	1	Haaskaaja on tavattu, syytetty ja sakoitettu 16 markkaan 50 penniin.
Pällilän	2	—	10	—	Haaskaajat tuntemattomia.
Yhteensä	6	82	51	1	

Tätä paitsi on Uomaan hoito-alueessa erästä henkilöä syytetty ja sakoitettu laittomasta peuranmetsästyksestä ja Loimalan hoito-alueessa on eräs henkilö saatettu edesvastaukseen luvattomasta laitumen käyttämisestä kruununmaalla sekä 4 henkilöä, joita on syytetty luvattomasta lähtemisestä pois kulovalkeasta Korpiselän hoito-alueessa, on tuomittu sakkoihin ja 2 henkilöä, jotka edesvastaukseen saatettiin viritetyn kaskan huolimattomasta hoidosta, minkä kautta kulovalkea syytyi Mikkelin hoito-alueessa, ei ainoastaan sakoitettu, vaan velvoitettiin sitä paitsi 401 markalla 91 pennillä korvaamaan kruunulle kulon saattaman vahingon.

Aikaisemmin riitaan pannuista ja tänä kertomusvuonna päätetyistä haaskuutuista on 2 henkilöä sakoitettu luvattomasta kalastuksesta Uomaan hoito-alueessa ja samoin 2 henkilöä laittomasta pienempien metsätuotteiden anastamisesta Rajajoen hoito-alueesta.

Herkenemätön kuivuus, joka ankarain tuulien ohessa vallitsi kesän loppupuolella, oli erittäin edistävä kulovalkeitten syttymistä ja levenemistä. Hoito-alueissa tapahtui 21 kulovalkeata niillä seurauksilla, joita alla oleva taulu osoittaa:

Hoito-alue.	Kulovalkeitten lukumäärä.	Palaneen metsämaan pinta-ala.	Syyt kulovalkean syttymiseen, y. m.
		Hehtaaria.	
Uomaan	4	610,34	Päässeet kruununmetsään rajalla olevista yksityisten maista ja tykkänään hävittäneet kaiken nuoren metsän sekä pahoin vahingoittaneet hirsi- ja hirrenalkupuita.

Korpiselän	1	70,00	Syystä ei ole selkoa saatu. Nuorempi kasvava metsä ja taimisto turmeltu; vanhemmat puut ainoastaan enemmän tai vähemmän vahingoittuneet.
Laatokan	4	35,00	Luullaan syttyneen metsästäjien tai kalastajien huolimattomasta tulen pitelemisestä. Nuorempi metsä kuivunut; vanhempi metsä ainoastaan osittain pahemmin vahingoittunut.
Rajajoen	5	123,63	Selkoa ei ole saatu syttymisen syistä. Neljä näistä kulovalkeista tapahtui Lintulan osalla hoitoaluetta ja aikaansaatoi suhteellisesti pienen vahingon, jota vastoin viides Walkjärven kruunupuistossa tykkänään hävitti keski-ikäistä ja vanhempaa mäntyä kasvavan, noin 100 hehtaarin suuruisen metsän.
Pällilän	2	26,33	Toinen näistä valkeista, joka syttyi erään venäläisen huvila-asukkaan huolimattomasti poisteuttamasta paperossista, jota hän ei ollut sammuttanut, turmelsi nuorta mäntymetsää 26 hehtaarin suuruisella alalla, jota vastoin toinen, joka luullaan syttyneen rautatien-veturin kipeistä, sammutettiin melkein kohta alussaan.
Miehikkälän	1	10,00	Syystä ei ole selkoa saatu; vahinkoa tuotti ainoastaan harvan ja kelvottoman alla kasvavan metsän turmeltuminen.
Mikkelin	4	30,00	Yksi näistä valkeista leveni yksityisen maalle sytytetystä kaskesta. Kulon hävittämän metsän arvo on korvattu 401 markalla 95 pennillä. Muitten valkeitten syttymisestä ei ole selkoa saatu ja on vahinko vähäpätöinen, paitse Joroisten kruununmaalla olevassa vahingoittuneessa vanhemmassa hirsimetsässä, joka kuivettunee.
Yhteensä	21	905,30	

Nämät palaneet alat tekevät yhteensä 0,3221 prosenttia tarkastuspiirin koko pinta-alasta.

Erityisten määräysten johdosta on, paitse tavallisia hoidantotehtäviä, vuoden kuluessa toimitettu seuraavia töitä, nimittäin:

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Työn laatu ja edistyminen.	Myönnetty rahamääräys.		Vuoden kulussa on rahamääräyksesä käytetty.		Rahamääräyksestä on jällellä.	
		Smk	714	Smk	714	Smk	714
	Uomaan hoito-alue.						
18 ¹⁰ / _{IV} 90	Mitattu ja jaettu 6,108,37 hehtaaria metsämaata Salmen kruununpuistossa	3,000	—	1,781	55	32	68
18 ¹¹ / _{IV} 91	Edellisen työn jatkaminen	5,000	—	508	32	4,491	68
18 ¹⁰ / _X 91	Polkuteitten rakentaminen VI ja VII:ssä vartioosuudessa	260	—	130	—	130	—
18 ²¹ / _V 91	Arvioitu 8,062 täysimittaista saharhirsipuuta ja 18,460 hirrenalkua Impilahden kruununpuistossa	200	—	200	—	—	—
	Loimalan hoito-alue.						
18 ¹⁸ / _I 89	Metsänmittaus- ja jakotyötä on hoito-alueessa jatkettu 4,131,76 hehtaarin suuruisella alalla	2,000	—	1,074	75	546	91
18 ²³ / _V 90	Arvioitu 30,450 täysimittaista saharhirsipuuta ja 44,642 hirrenalkua III:ssa vartio-osuudessa	200	—	162	40	14	40
	Korpiselän hoito-alue.						
18 ²¹ / _V 91	Arvioitu 22,006 täysimittaista saharhirsipuuta ja 17,732 hirrenalkua II:ssa ja VI:ssa vartio-osuudessa	200	—	163	80	36	20
	Laatokan hoito-alue.						
18 ¹² / _{VIII} 91	Ylläm. Besborodkon kruununpuiston ympärysrajalinjosten karsiminen ja leveämmiksi hakkaaminen	134	—	103	60	30	40
	Rajajoen hoito-alue.						
18 ⁴ / _V 89	Kontrollitarkastukset pankkiiritoiminimen E. M. Meyer & Comp:n laskuun toimitetuissa hakkuissa Lintulan kruununpuistossa	400	—	618	36	312	14
18 ²⁸ / _V 91		300	—				
18 ¹⁹ / _{XII} 91		500	—				
	Pällilän hoito-alue.						
18 ²¹ / _{IX} 76	49,500 männyntaimen istutus Wierustenkankaalle sekä kaikenlaisia taimitarhatöitä	2,074	—	272	88	1,801	12
18 ²⁴ / _{II} 88	Halkosten hakkuu ja ajo erityisten niittypalstojen mäiltä	4,000	—	157	75	151	88

18 $\frac{4}{IV}$ 90	Perattu 1889 vuoden hakkausten jälkeen löytyviä hakkuu-aloja	500	—	30	—	225	—
18 $\frac{15}{V}$ 91	S:n 1890 vuoden s:n s:n	750	—	265	—	485	—
18 $\frac{19}{V}$ 90	Kasvavan metsän hakkuu Galitsinan tien molemilta puolilta	190	—	—	—	50	18
18 $\frac{21}{V}$ 91	Arvioitu 31,407 täysimittaista saharhirsipuuta ja 45,920 hirrenalkua	200	—	200	—	—	—
Miehikkälän kruununpuisto.							
18 $\frac{8}{VI}$ 91	Metsänperkaaminen vuonna 1890 myrskynvahingoittamissa kasvostoissa	500	—	350	—	150	—
Mikkelin hoito-alue.							
18 $\frac{29}{IV}$ 82	Metsänviljelys, apuharvennus ja perkaaminen Punkaharjun kruununpuistossa	900	—	764	80	135	20
18 $\frac{9}{II}$ 91	Yllämainittu muutamien rajain raivaaminen Heinäveden pitäjän kruununmaitten ympäri	110	—	110	—	—	—
18 $\frac{10}{VII}$ 91	Edellä mainittu muutamien rajain auki hakkaus kruununmaitten ympäri Kerimäen ja Säämingin pitäjissä	100	—	33	50	66	50
18 $\frac{21}{V}$ 91	Arvioitu 743 täysimittaista saharhirsipuuta ja 18,628 hirrenalkua	200	—	109	70	90	30

Kaikilla tarkastuspiirissä löytyvillä vanhemmilla viljelysaloilla, jotka sijaitsevat Uomaan, Loimalan, Pällilän ja Mikkelin hoito-alueissa sekä Miehkälän kruununpuistossa, ovat istutetut kasvostot yleensä kasvaneet hyvin, paitse paikoittain Wierustenkankaan kuivemmillä paikoilla Pällilän hoito-alueessa, missä uudestaan toimitetut istutukset ovat olleet tarpeen vaatimat.

Kruununmaat tässä tarkastuspiirissä on kaikki lopullisesti määrätty, suurin osa kruununpuistoiksi ja loput osittain perintö- tahi kruununaloiksi osittain sellaisten talojen osiksi.

Noin 15,887 hehtaarin laajuinen Pällilän hoito-alue, Punkaharjun kruununpuisto ynnä Tuunalan, Samulilan ja Bemilän talojen maat, yhteensä 570,55 hehtaaria, Mikkelin hoito-alueessa, ja Uomaan hoito-alueessa oleva Salmin kruununpuisto, joka sisältää 41,002,50 hehtaaria, sekä noin 9,800 hehtaarin suuruinen ala Suistamon kruununpuistoa Loimalan hoito-alueessa on järjestettyä metsänhoitoa varten jaettu, vaikka molempien viimeksi mainittujen alojen jako-ehdoituksia ei vielä ole Keisarillisen Senaatin vahvistettavaksi toimitettu.

Paitse valtion ostamaa Karvion maatilaa Heinäveden pitäjässä Mikkelin lääninä, joka tilus on vuokralle annettu 1,534 markan 16 pennin suuruista vuotuista vuokraa vastaan, löytyy tässä tarkastuspiirissä yhteensä 50 kruunun omistamaa kantataloa ja torppaa, joista 2 torppaa on Uomaan hoito-alueessa, 12 torp-

paa Rajajoen hoito-alueessa, joista 3 on osittain verottomina osittain veroa vastaan metsänvartijoille luovutettu sekä 36 osittain kantataloja osittain torppia Mikkelin hoito-alueessa, joista viimeksi mainituista tiluksista 5 vastaiseksi nauttii veronvapautta.

Sanotuilla maanviljelykseen ja muihin oloihin katsoen hyvin erilaatuisilla tiluksilla on asukkaiden taloudellinen tila ollut verraten sangen hyvä, paitse muutamien torpparien Mäntyharjun puolella Mikkelin hoito-alueella sekä Uomaan hoito-alueessa asuvien kahden torpparin, jotka olivat satunnaisessa häviötilassa hallan tuottaman vahingon ja siitä johtuneen kevätkylvöjen kadon takia.

Kaksi metsänhoitajan-virkataloa on olemassa, nimittäin Uomaan ja Loimalan hoito-alueessa, yksi kumpaisessakin. Mitään rakennustyötä näillä tiluksilla ei ole vuoden kuluessa tehty. Pällilän hoito-alueessa olevasta, kruunun omistamasta 2 asuinrakennuksesta siihen kuuluvine ulkokuoneineen on toinen jätetty metsänhoitajalle asuinhuoneiksi ja toinen vuokrattu majataloksi. Samassa hoito-alueessa sijaitsee 10 huvilanpaikkaa sekä 5 Perkjärven ja 3 Galitsinan rautatienaseman luona olevaa tonttipaikkaa, jotka kaikki ovat olleet vuokralle annettuina.

Tarkastuspiirissä löytyy 60 metsänvartijatorppaa. Monessa torpassa on, käyttämällä siihen myönnettyjä rakennusrahoja, tarpeellisia rakennustöitä tehty, niinkuin seuraava taulu osoittaa:

Koska Keisarihnen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden numero.	Työn laatu ja edistyminen.	Vuoden kuluessa maksettua rakennusrahaa.		Jälellä olevaa rakennusrahaa.	
			Smk.	rk.	Smk.	rk.
		Uomaan hoito-alue.				
18 ²³ _{III} 88	III	Saarijärven torppa tehty metsänvartijatorpaksi. Muuten valmis, paitse aittaa sekä navetan sisustusta	—	—	137	05
		Loimalan hoito-alue.				
18 ¹ _{II} 89	IV	Uuden vartijatorpan rakentaminen palaneen sijaan on lopetettu . . . . . <i>Muist.:</i> Vuonna 18 ¹³ _{XI} 91 määrättyä Maisulan vartijatorpan muuttamista ei ole aloitettu.	30	—	—	—
		Korpiselän hoito-alue.				
18 ²³ _V 78	I	Tulisija rakennettu kamariin	50	—	—	—
		Laatokan hoito-alue.				
18 ² _X 89	—	Ilmeksen kruununpuistossa olevan vartijatorpan rakennus on korjattu	300	—	—	—

18 ²⁴ / _{IV} 91	—	Kuoppalammin ja Lohjoen vartijatorppain rakentaminen on aloitettu Sakkolan kruununpuistossa .	700	—	1,900	—
		Rajajoen hoito-alue.				
—	18 ⁶ / _V 91	Saenjoen vartijatorpan asuinhuoneen salvaminen, johon käytettiin 25 torpanveropäivätyötä.				
		Miehikkälän kruununpuisto.				
18 ²⁰ / _{IX} 87 } 18 ⁵ / _{VI} 90 }	II	Vartijatorpan rakentamista jatkettu	50	—	90	—
18 ²⁰ / _{IX} 87	III	Vartijatorpan korjaustöitä jatkettu, mutta ei lopetettu	—	—	100	—
		Mikkelin hoito-alue.				
18 ¹⁷ / _X 90	—	Pitkäähonnien vartijatorpan tupa on kuntoon asetettu	40	—	50	—
”	—	S:n vartijatorpan rakennukset Huukkaniemen vartio-osuudessa	45	—	50	—
”	—	Uusi asuinhuoneus on rakennettu Keurun torpalle	70	—	100	—
”	—	S:n s:n Mustamäen torpalle	110	—	20	—
”	—	Latvarannan torpan riihi ja aitta on korjattu	—	—	80	—
”	—	Uusi tupa on tehty Jurvalahden torpalle	—	—	130	—

Niitten viljelystöitten edistyminen, jotka, käyttämällä niihin myönnettyjä yleisiä varoja, Keisarillinen Senaatti on määrännyt vuoden kuluessa tehtäviksi erityisissä metsänvartijatorpissa, käy selville seuraavasta taulusta:

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden numero.	Työn laatu ja edistyminen.	Vuoden kuluessa maksettua viljelysrakaa.		Jällellä olevaa viljelysrakaa.	
			Smk.	7 ^{1/2}	Smk.	7 ^{1/2}
		Korpiselän hoito-alue.				
18 ²⁰ / _{VI} 84	II	Kaivettu 534,42 metriä lasku-ojaa	24	—	54	—
”	III	S:n 285 metriä s:n	13	—	27	—
”	V	Ei mitään lisää ole tehty	—	—	57	—
”	VI	S:n s:n s:n	—	—	78	—
”	VII	Kaivettu 267,21 metriä lasku-ojaa	12	—	100	—
”	VIII	Ei mitään ole tehty	—	—	81	—

Miehikkälän kruununpuisto.						
18 ²⁷ / _V 90	II	Tänä vuonna ei mitään lisää ole tehty	—	—	270	—
„	III	S:n s:n s:n	—	—	175	—
Mikkelin hoito-alue.						
18 ¹⁷ / _V 90	—	Niityn kuokkiminen ja ojittaminen Muhamäen torpan maalla aloitettu	—	—	50	—
„	—	Niitty ojitettu Latvarannan torpassa	—	—	40	—

Revisionikatselmusta on vuoden kuluessa toimitettu metsänhoitajan-virkataloissa sekä kaikissa metsänvartijatorpissa Uomaan ja Loimalan hoito-alueessa.

Evon ja Wesijaon kruununpuistot.

Koska vuoden 1890 jälkeen ei ole muutosta tapahtunut, sisältävät nämät, Evon metsänhoito-opiston alaisiksi, koemetsiksi asetetut kruununpuistot, joista edellinen ynnä siihen lohkaistu pienempi, 7,36 hehtaarin suuruinen talonmaa sijaitsee Lammin ja jälkimmäinen Padasjoen pitäjässä Hämeen lääniä, yhteensä seuraavan pinta-alan ja seuraavat tiluslajit:

Yhteensä maanala.	K o k o m a a n a l a a n k u u l u u :					Koko maan- alasta on kruunun- puistoksi julistettu.
	V i l j e l y s m a i t a .			Kuivaa met- sämaata.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
	Peltoa.	Niittyä.	Kytömaata.			
H e h t a a r i a .						
9,250,64	71,75	184,42	1,43	5,443,32	3,549,72	9,243,28

Ylimetsänhoitajan tehtävät kruununpuistojen hoidannossa on metsänhoito-opiston Tیرهتورі toimittanut ja hoidannon erityistehtävät metsänhoitaja, joka samalla myöskin on ollut opettajana opistossa. Metsien vartioimista varten on 8 metsänvartijaa ollut asetettuna, joista 6 on palvellut Evon ja 2 Wesijaon kruununpuistossa heille määrättyissä vartio-osuuksissa, joista jokaiselle keskimäärin on kuulunut 1,156,33 hehtaaria.

Ei mitään muuta rajankäyntityötä vuoden kuluessa ole toimitettu, paitse sitä että rajalinja Evon kruununpuiston ja läheisen Wähä-Evon kylän välillä uudetaan on karsittu, jossa työssä kruunun osalle tulevat käsiapu-päivätyöt ovat

toimittaneet asianomaiset metsänvartijat sekä oppipojat metsänvartijakoulusta, joka metsänhoito-opiston yhteyteen on perustettu.

Kruununpuistojen kartasto, joka jo ennen on saatu täydelliseksi, ei ole vaatinut mitään lisäämistä.

Kertomusvuoden kuluessa on vahvistettujen talousohjelmien mukaan hakattu metsää ainoastaan Wahtervehmaan ja Savijärven metsälohoissa, jota paitse ylispuita on ulosotettu toisista lohoista, joissa metsä muuten on asetettu 20 vuotuisen rauhoituksen ja lisäkasvun alaiseksi, ennenkuin lohkokahkuu saa alkaa. Kaadetuista puista on paksummista puista tehty parruja ja pienemmistä saharhirsia, joita metsänhoito-opiston läheisyyteen rakennetussa höyrusahassa on sahattu lankuiksi ja laudoiksi, sekä rakennushirsia, jota paitse hakkausten ja harvennusten kautta saadut pienemmät puut sekä latvukset ja kannot osittain on hakattu polttopuiksi, osittain poltettu sysiksi ja tervaksi. Kustannukset näistä hakkauksista ja puitten sievistämisestä ovat nousseet 6,823 markkaan 39 penniin, jotka rahat on suoritettu Keisarillisen Senaatin tammikuun 30 p:nä ja heinäkuun 22 p:nä 1891 tähän tarkoitukseen myöntämistä varoista, jota paitse töihin on käytetty metsänvartijakoulun oppilaita. Valmistetuista metsäntuotteista on vuoden kuluessa myyty 293 parrua, 280,49 kuutiometriä lankkuja ja lautoja, 98,47 kuutiometriä hylkylautoja sekä 121,000 kattopärettä ja 70,27 lästia sysiä, yhteensä 8,978 markasta 86 pennistä, jota paitse metsänhoito-opiston tarpeisiin on maksutta ulosannettu polttopuita sekä muita metsäntuotteita. Myymättä jäi vuoden kuluessa valmistetuista metsäntuotteista 92 standerttia eli 432 kuutiometriä kaikenlaisia sahatavaroita, joilla on noin 6,000 markan arvo.

Vaikka tällä tavoin metsänhakkuu ja myynti tänä vuonna itsestään ovat jättäneet voittoa, ovat, palkkain ja muitten menojen kanssa yhteenlaskettuina, vuoden menot kruununpuistoista kumminkin nousseet tulojen yli 3,366 markalla 64 pennillä. Niinkuin myötäliitetty ote hoidantoa varten pidetystä pääkirjasta (liite N:o 7) osoittaa, ovat menot näet olleet 12,998 markkaa 24 penniä ja tulot sitä vastoin ainoastaan 9,631 markkaa 60 penniä.

Vuoden tappio on kumminkin pidettävä runsaasti korvattuna seuraavaan vuoteen varastoon pannuilla, myymättä jääneillä sahatavaroilla.

Lukuun ottamatta siellä täällä tapahtuneita Chermes laricis nimisen puun-tain tuottamia vahingoita nuorissa lehtikuusen kasvostoissa, ei kruununpuistoissa ole vuoden kuluessa mitään metsänhävitystä eikä kulovalkeata tapahtunut. Niinikään ei ole metsänhaaskuuta ollut.

Seuraavia metsänviljelyksiä on vuoden kuluessa toimitettu:

Evon kruununpuistossa on eri metsälohoissa kylvetty kaskitetulle maalle 1,06 kiloa männynsiemeniä ja 1,06 kiloa eurolaisen lehtikuusen siemeniä sekä osittain Buttlar'in istutusraudalla, osittain kuokalla istutettu:

3,060 pinus montana-puun tainta,

21,500 „ abies- „ „

200	pinus	cembra-puun	tainta,
179	„	strobis-	„ „
500	„	obovata-	„ „
100	larix	sibirica-	„ „
10	quercus	robur-	„ „ tätä paitse on apuharvennuksia toimitettu; sekä

Wesijaon kruununpuiston eri metsälohkoihin kylvetty yhteensä 1,22 hehtaarin suuruiselle kaskimaalle 2,12 kiloa männynsiemeniä ja 1,22 hehtaarin suuruiselle samanlaiselle maalle 2,55 kiloa kuusensiemeniä, jota paitse on istutettu 180 quercus robur-puun tainta sekä tarpeellisesti harvennettu aikaisemmin kylvettyjä nuoria kasvostoja.

Tätä paitse on metsänhoito-opiston ympärillä oleviin taimitarhoihin kylvetty:

6,57	kiloa	larix	sibirica & europaea-puitten	siemeniä,
2,12	„	pinus	cembra-puun	„
0,85	„	„	pichta-	„
1,27	„	„	silvestris-	„
1,27	„	„	abies-	„
0,21	„	„	strobis-	„
0,10	„	„	montana-	„
0,10	„	pyrus	malus	„ „ sekä muutettu:
1,932	larix	sibirica & europaea-puitten	tainta,	
5,029	pinus	pichta-puun	„ ja	
2,448	crataegus	oxyacantha-puun	„	

Viljelyksen kautta aikaisemmin nousseet nuoret metsät, joista vanhimmat jo ovat 30 vuoden vanhat, kasvavat yleensä sangen rehevästi, vaikka monissa paikoin lehtikuusia, jotka siellä tällä jo ovat 40:kin jalan korkuiset, on vaivannut hyönteiset ja puut sellaisesta syystä osittain ovatkin kuivettuneet ja niitten sijaan on istutettu kotimaisia puita.

Metsänjakosuunnitelmiä on vahvistettu kaikille lohoille, jonka tähden ei ole tarvittu tehdä vuoden kuluessa minkäänlaisia arvioimistöitä.

Kruununmetsätorppia on Evon kruununpuistossa 9 ja Wesijaon puistossa 3. Vaikka torppien pellot hiekkamaan vähäisen viljavuuden takia eivät ole jättäneet mitään runsaampaa satoa, ovat torppien asukkaat kuitenkin kaikenlaisilla sivutoilla ansainneet riittävän elatuksensa.

Taloustarkastuksia on vuoden kuluessa toimitettu Wesijaon kruununpuiston torpissa.

Kruununpuistoille lohottujen yleisten teitten kunnossa pitämisestä on maksettu 73 markkaa sekä veronapuna emätalolle yllämainitusta Evon kruununpuistolle lohkaistusta maanpalstasta 2 markkaa, jotka menot mainitussa pääkirjanotteessa on otettu kaikenlaisiin menoihin.

Yllämainittujen sekä muitten sattuvien töitten tekemisessä kruununpuistoissa ovat metsänvartijakoulun oppilaat auttaneet päivätöillä, joita on käytetty seuraavasti:

metsänkylvöön ja istutukseen	172 ¹ / ₄	päivätyötä,
apuharvennuksen	7	„
metsänhakkuusen	146 ³ / ₄	„
parrujen veistämiseen	228 ² / ₃	„
sahaamiseen	121 ¹ / ₁₂	„
hakkuu-alojen perkaamiseen	313 ¹ / ₄	„
puitten mittaamiseen	5	„
metsän mittaamiseen	362	„
päreitten höyläämiseen	65 ⁵ / ₆	„
miilujen tekoon	415 ¹ / ₂	„
tervanpolttoon	21	„
veistotöihin	274 ⁹ / ₁₂	„
metsästykseen	20 ¹ / ₃	„
viljelystöihin	44 ¹ / ₃	„
joen perkaamiseen ja tukin uittoon	90	„
rajain karsimiseen	4	„
kaikenlaisiin töihin	227	„

Yhteensä 2,518⁹/₁₂ päivätyötä.

Turun—Hämeen läänien tarkastuspiiri ja Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmetsät.

Paitse Evon metsänhoito-opistoon kuuluvia kruununpuistoja sekä Pohjaslahti nimistä, Waasan läänin tarkastuspiiriin kuuluvaa kruununmaata Ruoveden pitäjässä, käsittää tämä tarkastuspiiri kaikki Turun ja Porin, Hämeen sekä Uudenmaan lääneissä olevat kruununmaat; nämät on jaettu 8 hoito-alueeseen ja eräasen pienempään hoidanto-alaan, nimittäin Kankaanpään, Karvian, Parkanon, Itä-Aureen, Orihveden, Jämsän, Längelmäen ja Lopen hoito-alueet sekä Yläneen hoidanto-ala.

Seuraavia pinta-alamuutoksia on vuoden kuluessa tapahtunut:

tilusvaihtojen kautta, joita Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä huhtikuun 25 p:ltä 1884 ja helmikuun 24 p:ltä 1888 tänä hoidantovuonna on tehty Wihteljärven, Ylihonkajoen ja Hämeenkaan kruununmaitten välillä toiselta puolelta Kankaanpään pitäjässä sekä erityisten tilusten välillä toiselta puolelta Wahuvarpin, Wihteljärven ja Honkajoen kylissä, on Kankaanpään hoito-alueen pinta-alasta vähennyt 1,856,13 hehtaaria,

vuonna 1877 toimitetun tilusvaihdon kautta Karvian kappelin kruununmaan ja rajalla olevien talojen välillä on nyt löytyvien karttojen mukaan Karvian hoito-alueen pinta-alasta vähennyt 2,12 hehtaaria.

Kun nämät tilusvähennykset otetaan huomioon oli kaikkien kruununmaitten yhteenlaskettu pinta-alamäärä 251,724,50 hehtaaria, joista 241,090,70 hehtaaria kuului tarkastuspiiriin ja 10,633,80 hehtaaria kruununmaihin Yläneen ynnä muissa pitäjissä.

Tarkastuspiirin pinta-alamäärään kuuluu kuitenkin erityisiä talonmaita, jotka marraskuun 6 p:nä 1891 ovat Keisarillisen Senaatin veroittamat, vaan samana vuonna ei voitu niitä lohkaista, jota vastoin samasta pinta-alamäärästä on poisjätetty Siikaisten pitäjän Sammi ja Pyndäisjoki nimisten kruununmaitten pinta-alat, joita maita, vaikka ne onkin kruunulle lohkaistaviksi määrätty, ei vielä ole pyykitetty.

Eri hoito-alueitten pinta-alamäärästä sekä erilaatuisista tiluksista on osoitettu tarkemmin seuraavassa taulussa:

Hoito-alue.	Koko maanala.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanala on kruununpuoleksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivaa metsämaata.	Soita, nevoja ja hylkymaita.	
		Peltoa.	Niittyä.	Kytömaata.			
H e h t a a r i a .							
Kankaanpään	50,305,73	512,97	1,905,46	1,212,98	23,261,96	23,412,36	44,321,30
Karvian	46,890,97	259,96	1,068,19	135,87	20,970,87	24,456,08	41,462,64
Parkanon	47,673,35	172,93	162,99	80,18	25,281,48	21,975,77	47,673,35
Itä-Aureen	41,546,42	170,06	152,19	26,19	23,076,40	18,121,58	—
Orihveden	14,569,91	81,89	241,27	134,26	9,375,11	4,737,38	14,569,91
Jämsän	16,046,68	84,16	138,50	53,85	11,038,60	4,731,57	13,626,94
Längelmäen	11,148,18	87,04	227,61	—	8,822,41	2,011,12	10,648,75
Lopen	12,909,46	58,61	296,80	—	8,052,47	4,501,58	11,613,20
Kruununmetsät Yläneen y. m. pitäjissä	10,633,80	37,02	345,58	—	7,516,29	2,734,91	—
Yhteensä	251,724,50	1,464,64	4,538,59	1,643,33	137,395,59	106,682,35	183,916,09

Hoito-alueitten hoito on ollut ylimetsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisena ja Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmetsien hoitoa on Metsänhoitohallitus pitänyt silmällä. Hoidantoa ja metsänvartioimista varten asetetut henkilöt ovat tänä vuonna olleet seuraavat:

H o i t o - a l u e .	Metsänhoitajia.	Vartioiminen.		
		Metsänvartijoita.	Ylimääräisiä metsänvartijoita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus hektareissa.
Kankaanpään	1	21	2	2,187,20
Karvian	1	18	1	2,467,94
Parkanon	1	19	—	2,509,12
Itä-Aureen	1	14	—	2,967,60
Orihveden	1	14	—	1,040,70
Jämsän	1	14	1	1,069,78
Längelmäen	1	7	—	1,592,69
Lopen	1	12	—	1,075,78
Kruununmetsät Yläneen y. m. pitäjissä	—	5	1	2,126,76
Yhteensä	8	124	5	—

Kankaanpään hoito-alueen hoidantoa on edelleenkin tänä vuonna toimittanut virkaa tekevä metsänhoitaja, koska juttu vakinaista metsänhoitajaa vastaan virkavirheistä ja -laiminlyömisestä silloin ei vielä ollut lopullisesti päättynyt.

Mitä vartioväestöön tulee, niin mainittakoon seuraavaa:

että metsänvartijat Itä-Aureen hoito-alueessa ovat ainoastaan väliaikaisesti määrättyt eikä heillä ole kruunun antamia torppia;

että Kankaanpään ja Karvian hoito-alueeseen asetetut ylimääräiset metsänvartijat ovat virassaan ainoastaan sen ajan, joka voipi kuluu mainituissa hoito-alueissa kruununmaasta vastaperustettujen ja veroitettujen talojen lopulliseen lohkaisemiseen;

että Jämsän hoito-alueen ylimääräisen metsänvartijan pitäminen virassaan riippuu ainoastaan Kaukialan kruununmaan lopullisesta määräämisestä;

että ylimääräisen metsänvartijan Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmetsissä ainoastaan tulee valvoa, että toiset metsänvartijat täyttävät virkavelvollisuutensa;

että metsänvartijakunnan vahvistamiseksi Kankaanpään hoito-alueen XIII vartio-osuuteen on talvikuukausien aikana ollut asetettu eräs henkilö Keisarillisen Senaatin myönnytyksen johdosta marraskuun 27 p:ltä 1890 ja joulukuun 7 p:ltä 1891;

että Keisarillinen Senaatti siitä tehdyn esityksen johdosta on kertomusvuonna 20 p:nä marraskuuta myöntänyt metsänvartijoille Lopen hoito-alueen X, XI, XII ja XIII vartio-osuuksissa palkankoroitusta jokaiselle 5 hehtolitraa rukiita.

Paitse pienempiä metsänvartijain kruununmaitten rajoilla tekemiä perkaus- ja karsimistöitä ei muita rajankäyntistöitä vuoden kuluessa ole toimitettu, kuin

että Parkanon hoito-alueessa rajalinja Wahojärven kruununmaan sekä Osaran rusthollin ynnä Liesjärven talon välillä uudestaan on auki hakattu.

Tarkastuspiirin kartastoon on ne lisäykset tehty, joita yllämainitut tilusvaihdot ovat vaatineet. Tämä onkin niin muodoin täydellinen, paitse että kartta Lopen hoito-alueeseen kuuluvaan, noin 400 hehtaarin suuruiseen Wahteriston kruununmaahan puuttuu, eikä voida ilman maan uudestaan mittaamista toimittaa. Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmaihin löytyy myöskin täydellinen kartasto.

Mitään suurempaa puumäärää ei tänä vuonna ole ulosannettu muualta, kuin Parkanon hoito-alueesta. Myötäliitetyn yhteenlasketun otteen mukaan pääkirjoista (liite N:o 8) ovat tulot kuitenkin nousseet 214,648 markkaan 40 penniin ja menot tätä vastaan 74,078 markkaan 94 penniin sekä niin tavoin olivat edellä mainitut viimeksi mainittuja 140,569 markkaa 46 penniä suuremmat.

Vuoden julkisessa tukkihuutokaupassa tarjottiin kaupaksi yhteensä 86,425 sahatukkipuuta, joista 44,373 myytiin kuutiomitoittain ja 9,469 puuta kappaleittain. Muista puumääristä tehtiin niin alhaisia tarjouksia, ettei Keisarillinen Senaatti voinut niitä hyväksyä.

Muita vahinkoja piiriin kuuluvissa metsissä ei tiettävästi ole tapahtunut, paitse että Lopen hoito-alueessa myrskyt ovat kaataneet kumoon pienemmän määrän puuta.

Seuraavia haaskuita on vuoden kuluessa tapahtunut:

H o i t o - a l u e .	Haaskuiden lukumäärä.	Anastetut metsäntuotteet.							
		Sahahirsit, kpl.	Rakennushirsit, kpl.	Kaikentlaisia puuta, runkoa.	Kuivia puuta, kpl.	Polttopuuta, kuutiometriä.	Aitaspuuta, kpl.	Tuolta, kioa.	Puunkuorta, kuortamaa.
Kankaanpään	83	254	72	41	—	17,92	50	128	2
Karvian	2	7	—	—	—	—	—	—	—
Parkanon	22	123	—	—	—	—	—	—	—
Itä-Aureen	9	66	—	—	—	—	—	—	—
Orihveden	8	9	9	—	15	—	—	—	—
Jämsän	2	8	3	—	—	—	—	—	—
Längelmäen	1	—	—	—	2	—	—	—	—
Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmetsät	2	1	—	6	—	—	—	—	—
Yhteensä	129	468	84	47	17	17,92	50	128	2
Näistä haaskuaineista ovat:									
1:ksi) haaskuun tekijät kuljettaneet pois	—	263	41	40	17	5,65	50	128	2

2:ksi) rikki hakatut, syystä ettei niitä voitu säilyttää	—	69	—	—	—	—	—	—	—
3:ksi) jätetty kruununmetsätorppiin käytettäväksi	—	5	32	—	—	—	—	—	—
4:ksi) kruunun hyväksi myyty	—	99	3	6	—	—	—	—	—
5:ksi) koottu sopivassa tilaisuud. myytäväksi	—	9	8	—	—	12,27	—	—	—
6:ksi) katsottu käytettäväksi mahdottomia	—	23	—	1	—	—	—	—	—

Kuten ylläolevasta taulusta nähdään, ovat haaskuut olleet hyvin suuret, erittäin Kankaanpään ja Parkanon hoito-alueessa. Koska kruunun metsät nyt ovat niillä paikoilla melkein ainoat metsät, joista paksumpia tukkipuita voi saada ja sahat maksavat verraten hyvän hinnan semmoisista tukkipuista, niin ei se ole merkillistä, että ajattelemattomat ja voitonhimoiset ihmiset luvottomasti ottavat kruunun metsistä puita; ja arvattava on, että anastukset vast'edeskin lisääntyvät, jollei vartioväestöä tarpeellisesti ennettä luotettavilla henkilöillä.

Vikapäiksi näihin mainittuihin haaskuihin on huomattu ja syytteen saatettu seuraava lukumäärä henkilöitä:

H o i t o - a l u e .	Syytetyin henkilöin lukumäärä.	Syytetyistä on			Muistutuksia.
		tuomittu.	vapautettu.	jäänyt kanteen alaisiksi.	
Kankaanpään	11	4	1	6	Päätös tietämätön.
Karvian	1	1	—	—	
Parkanon	4	—	—	—	
Itä-Aureen	1	—	—	1	
Orihveden	3	1	—	2	
Jämsän	1	—	—	1	
Längelmäen	1	—	—	1	
Aikaisemmin vireille pannut haaskuut ovat vuoden kuluessa siten päättyneet:					
Kankaanpään	2	1	1	—	
Karvian	Tietoa ei ole saatu.				
Parkanon	3	1	1	1	
Jämsän	3	2	1	—	

Kuivana kesän aikana tapahtui 47 kulovalkeata, joiden palo-alat olivat yhteensä 2,071,90 hehtaaria tahi 0,8231 prosenttia kaikkien kruununmaitten pinta-alasta. Näistä valkeista oli 16 Kankaanpään hoito-alueessa, joiden palo-alat olivat yhteensä 1,251,70 hehtaaria, 4 Karvian hoito-alueessa, jossa yhteensä paloi 150 hehtaarin laajuinen ala, 8 Parkanon hoito-alueessa, joiden palo-alat tekevät yhteensä 16,68 hehtaaria, 4 Itä-Aureen hoito-alueessa, joiden polttamat alat laajuudeltaan yhteenluettuina ovat 16,25 hehtaaria, 7 Jämsän hoito-alueessa, joiden palo-alat olivat yhteensä 3,27 hehtaaria, 4 Längelmäen hoito-alueessa, jossa paloi yhteensä 329 hehtaaria, 2 Lopen hoito-alueessa, joiden polttamat alat olivat yhteensä 4 hehtaaria sekä 2 Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmetsissä, joissa palaneet alat yhteensä ovat 301 hehtaaria.

Se vahinko, jonka mainitut kulot ovat aikaansaaneet, käsittää enimmäen taimia ja nuorta metsää, jotka osittain ovat kuivettuneet, sekä ainoastaan Längelmäen ja Yläneen metsissä vanhempia puita, jotka kuitenkin näyttävät kasvavan.

Monta syytä on luulla, että useimmat näistä valkeista on tahallaan syytetty, vaan todistusta näihin ei voida saada. Useimmiten on kulovalkea päässyt huolimattomasti vartioiduista kytömaan valkeista ja muusta varomattomuudesta tulen pitelemisessä.

Palkkioksi näytetystä uutteruudesta kulovalkeitten sammuttamisessa on Keisarillinen Senaatti helmikuun 17 p:nä ja maaliskuun 15 p:nä 1892 määrännyt kahdelle metsänvartijalle Jämsän hoito-alueessa sekä kahdelle muulle henkilölle yhteensä 60 markkaa.

Paitse tavallisia hoidantotehtäviä on erityisten määräysten johdosta seuraavia töitä toimitettu:

Kankaanpään hoito-alueessa olevan Korkeakosken metsänvartijatorpan ja vanhan Hämeenkaalla olevan maantien välillä on aloitettua tienrakennusta jatkettu, jossa työssä 800,73 metrin pituinen uusi oja on kaivettu ja vanhempi oja perattu, käyttämällä niitä rahoja sekä torpanveropäivätöitä, jotka Keisarillinen Senaatti 20 p:nä marraskuuta on tähän työhön myöntänyt;

Karvian hoito-alueessa olevan Törmän talon ja Kankarin kylän välillä on rakennettu tie, johon työhön Metsänhoitohallitus 5 p:nä toukokuuta 1890 on myöntänyt 454 torpanveropäivätyötä vuodessa;

Keisarillisen Senaatin 13 p:nä syyskuuta 1887 antaman määräyksen johdosta on hirsipuita arvioitu kaikissa hoito-alueissa, käsittäen tänä vuonna seuraavan määrän:

H o i t o - a l u e .	Arvioitu lukumäärä.		Arvioimiseen on maksettu.	
	Täysimittaisia saharhirsipuita.	Hirrenalkupuita.		
			<i>Myö.</i>	<i>7id.</i>
Kankaanpään	2,902	15,368	76	10
Karvian	3,404	15,938	161	40
Parkanon	19,761	44,880	50	—
Itä-Aureen	31,817	96,498	100	—
Orihveden	64,542	103,799	52	—
Jämsän	8,856	9,791	27	—
Längelmäen	23,235	18,911	190	50
Lopen	32,550	53,502	66	20
Yhteensä	187,067	358,687	723	20

Kelvollisten siementen puutteessa on Keisarillisen Senaatin 17 p:nä toukuuta 1877 määräämä puunsiementen kylvö Kankaanpään hoito-alueessa olevalle Hämeenkankealle jäänyt kesken. Aikaisemmin kylvön kautta nousseet nuoret metsät mainitulla kruununmaalla kasvavat jotenkin hyvin, vaikka taimistot siellä täällä ovat kuivuudesta harvenneet.

Metsänjakoa ei ole oikeastaan tehty, mutta päättyneen hirsipuun arvioimisen johdosta Längelmäen hoito-alueessa on siellä oleva metsänhoitaja laatinut hakkaussuunnitelman hirsipuitten harventamista varten, joka osoittaa vuotuisen hakkuumäärän 3,500 puuksi.

Uusia kruununpuistoja vuoden kuluessa ei ole julistettu.

Sittenkuin kolme vastaperustettua kruununmetsätorppaa Lopen hoito-alueessa vuoden kuluessa on veroitettu ja myöskin eräs Kankaanpään hoito-alueessa oleva tilusvaihdon kautta kruunulle luovutettu samanlainen torppa on verolle pantu sekä yhtäläinen torppa mainitussa alueessa on annettu yksityisen haltuun, jota paitse eräs kruununmetsätorppa Parkanon hoito-alueessa on metsänvartijatorppaksi lunastettu, oli tänne kuuluvissa kruununmetsissä olevien kruununmetsätorppien ja mökkien lukumäärä 406, joista 4 oli määrätty metsänvartijatorpiksi, 19 uudistaloiksi perustettaviksi ja 2 haltijan poismentyä lakkautettaviksi. Näistä tiluksista oli 61 torppaa ja 5 mökkiä Kankaanpään hoito-alueessa, 66 torppaa Karvian alueessa, 44 torppaa Parkanon, 70 torppaa Itä-Aureen, 26 torppaa Orihveden, 42 torppaa ja 15 mökkiä Jämsän, 29 torppaa Längelmäen ja 33 torppaa Lopen hoito-alueessa sekä 15 torppaa Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmetsissä, missä sitä paitse 2 uutta torppaa on perustettavana.

Niinkuin usein tapahtuu, ovat mainittujen tilusten haltijat myöskin tänä vuonna, erittäin Kankaanpään, Karvian ja Parkanon hoito-alueissa, olleet pa-

koitetut kaikenlaisilla työansioilla hankkimaan itselleen varoja toimeentuloansa varten.

Sittenkuin Parkanon hoito-alueessa oleva Wiitalalon kruununmetsätorppa Keisarillisen Senaatin 20 p:nä marraskuuta 1891 tekemän päätöksen mukaan 585 markasta 68 pennistä lunastettiin hoito-alueen XIII vartio-osuuden metsänvartijan torpaksi, oli puheenaisten hoito-alueitten metsänvartijatorppien lukumäärä vuoden lopussa 95, jotka tilukset olivat täydellisesti asutut paitsi viittä, joilla määrätty rakennustyöt vuoden kuluessa ovat edistyneet, kuten seuraava taulu osoittaa:

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden tahi torpan numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kuluessa käytetty määräysrahaa.		Jäljellä olevaa määräysrahaa.	
			Smk.	7/16	Smk.	7/16
Kankaanpään hoito-alue.						
18 ² / _{III} 82	VII W	Ei mitään ole tehty määrätulle ulkokuonerakennukselle.	—	—	100	—
"	IX W	Ei mitään ole tehty puuttuvan rakennettavan etehisen suhteen	—	—	50	—
18 ³ / _{III} 88	XI W	Uusi etehinen on rakennettu	50	—	70	—
18 ²⁴ / _{IV} 91	X W	Ei mitään ole tehty rakennettavaksi määrätyn uuden asuinrakennuksen suhteen	—	—	300	—
Parkanon hoito-alue.						
18 ¹¹ / _{XII} 86	V W	Aineksia uutta asuinrakennusta varten on hankittu	125	—	475	—

Muuten ovat metsänvartijat, nauttimatta määräysrahaa, tehneet vähäisempiä korjauksia omilla torpillaan, kun ne ovat olleet tarpeen vaatimia.

Viljelystöiden edistymisestä muutamilla kruununmetsätorpilla, joita töitä varten Keisarillinen Senaatti eri aikoina on myöntänyt tarvittavat rahat, antaa seuraava taulu tarkemman selityksen.

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Vartio-osuuden tahi torpan numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kuluessa käytetty määräysrahaa.		Jäljellä olevaa määräysrahaa.	
			Smk.	7/16	Smk.	7/16
Karvian hoito-alue.						
18 ¹³ / _V 89	VIII	Ei mitään ole tehty	—	—	120	—
18 ²⁷ / _V 90	VIII W	Kuokittu 1/2 hehtaaria korpimaata	25	—	53	—

18 $\frac{27}{V}$ 90	II	Kuokittu $\frac{1}{2}$ hehtaaria korpimaata	33	—	50	—
"	V	Ojitettu $\frac{1}{2}$ " " "	25	—	87	—
"	VII	Ei mitään ole tehty	—	—	83	—
"	XII	Ojitettu, kuokittu ja savitettu $\frac{1}{2}$ heht. korpimaata	102	—	—	—
Parkanon hoito-alue.						
18 $\frac{14}{V}$ 91	X	Niittyä raivattu	102	—	—	—
"	XIII	Peltoa viljelty	42	—	—	—
"	II a	Jokea perattu veden poisjohdattamista varten eräästä niittyämaasta	50	—	—	—
Kruununmetsät Yläneen y. m. pitäjissä.						
—	—	Alennettu erään lammen vedenpinta viljelysmaitten kuivettumista varten	228	—	42	—

Vuoden kuluessa on revisionikatselmusta toimitettu Orihveden ja Längelmäen hoito-alueissa.

Jotta muutamat erityiset kohdat edellä olevassa kertomuksessa tulisivat selvemmiä näkyviin, on tehty seuraavat yhteenvedot: 1:ksi tuloista ja menoista y. m. eri tarkastuspiireissä, 2:ksi niiden pinta-aloista, 3:ksi metsänhaaskuista sekä 4:ksi kulovalkeista ja niiden levenemisestä, jotka yhteenvedot nähdään liitteissä N:is 9, 10, 11 ja 12.

Maamme sahaliike.

Sittenkuin maamme sahaloitoksissa tätä nykyä on ruvettu valmistamaan suuria määriä kaikenlaisia pieniä tuotteita ja sen lisäksi maamme lounaisosassa käsin sahaaminen sangen suurilla tuotemäärillä ottaa osaa yleiseen sahaliikkeen, on Metsänhoitohallituksen, joka ei ole ollut tilaisuudessa tekemään erityisiä asiata koskevia tutkimuksia, mahdotonta antaa minkäänlaisia täydellisiä tietoja sahaliikkeen nykyisestä laajuudesta, etenkin koska Metsänhoitohallitus, sen jälkeen kun joulukuun 21 p:nä 1885 annetun, sahaloituksen perustamisen ja harjoittamisen ehtoja koskevan armollisen Asetuksen mukaan sahaliike vapautettiin, ei ole nautti-

nut sitä etua, että se olisi saanut tietoja niistä monista sahalaitoksista, jotka on perustettu. Ja koska monet näistä sahalaitoksista, etenkin rannikkoseuduilla olevat, valmistavat vientiä varten melkein yksinomaan pieniä tuotteita ja senvuoksi käyttävät enimmäkseen nuorta metsää, jota vanhemmatkin ja suuremmat sahalaitokset jotensakin suuressa määrin käyttävät, niin yksityisten metsät maassa ovat tulleet vuosi vuodelta harvemmiksi ja yhä enemmän paljastetuiksi arvokkaamista sahausaineksista. Ei ole tätä nykyä enää harvinaista kuulla sahanomistajien valittavan sitä, että yksityisten metsistä jyrkemmät puut ovat loppuneet ja voidaan tätä nykyä enää saada ainoastaan kruunun metsistä, joista näitä kuitenkin monia sahalaitoksia varten on vaikea saada ja täytyy tuoda pitkiä ja kalliiksi tulevia kuljetusteitä myöten. Oletettavaa on sen vuoksi, että sahaliike piakkoin siellä, missä sitä ei lakkauteta, pitää edullisempaan muodostua uusiksi, tähän saakka tavallisina olleista eroaviksi sahalaitosyhdistyksiksi.

Jos edellytetään, että laivoilla maasta vietyjen sahatuotteiden määrä, joka kuitenkin on eri suuri eri vuosina, suunnilleen vastaa sahojen samaan aikaan valmistamaa tuotemäärää, niin olisi, sen mukaan mitä Tullihallituksen kertomus vuodelta 1891 sisältää vuoden kuluessa vietyjen ja tullattujen sahatavaroiden paljoudesta ja laadusta, puheenalaisena vuotena valmistettu seuraavat määrät sahatuotteita:

sahatuotteita vähintään 2 metrin pituisia	1,422,070	kuutiometriä,
lankun- ja laudanpätkiä	87,917	„
astianlaidaksia	58,098	„
muuta pienempiä tuotteita	17,430	„

yhteenlaskettuna 1,585,515 kuutiometriä, joka määrä on 360,425 kuutiometriä suurempi, kuin edellisenä vuotena 1890 ulkomaille viety ja valmistettu määrä, joka nousi 1,225,090 kuutiometriin, ja 382,764,53 kuutiometriä suurempi, kuin vuosina 1885—1890 viedyn ja valmistetun tavaran keskimäärä, joka nousi 1,202,750,47 kuutiometriin, jotka seikat siis todistavat, että työ sahaliikkeen alalla on melkoisesti elostunut.

Koska, kuten jo on mainittu, sahaliike valmistaa pieniä tuotteita ja senvuoksi myöskin johonkin määrin käyttää pientä raakatavaraa, on vaikea edes lähimainkaan arvata sitä puu- tai hirsimäärää, joka vuoden tuotantoon verraten on sahaliikettä varten otettu maamme metsistä. Mutta jos tahdotaan olettaa, että yksinomaan 5,34—7,12 metrin pituisia ja latvaleikkauksesta vähintään 25 senttimetrin paksuisia sahatukkia on sahattu, niin 1891 vuoden tuotemäärään, käyttämällä noin $4\frac{1}{2}$ sahatukkia kuutiometrin suuruisen sahatavaramäärän valmistamiseen, olisi tarvittu 7,134,817,5 sahabirsipuuta, jota määrää vastaa sama määrä täysikasvuisia puita, mutta tähän määrään verraten on kruununmetsistä ulos-

annettu ainoastaan 6,5 % tahi, kuten tähän liitetty taulu N:o 9 osoittaa, 349,645 sahirttä, 90,522 latva- ja hylkytukkia, 19,239 kuivaa ja tuulen kaatamaa puuta, 3,714 puomipuuta, yhteensä 463,120 sahattavaksi kelpaavaa tukkia.

Helsingissä, Metsänhoitohallituksessa, toukokuun 20 p:nä 1893.

A. af Forselles.

K. J. Numell.

Ote Evon-Wesijaon kruununpuistoa varten tehdystä pääkirjasta vuonna 1891.

M e n o j a.											T u l o j a.																																								
Menoja.											Ulosannettuja metsätuotteita.																																								
											Tappiota.		Voittoa.		Yhteensä tuloja.		Torpanverojen rahavarvo.		Rahaa.		Rukiita.		Laidunmaksuja.		Laidunta seuraavalle eläimluvulle.		Vuokramaksuja.		Voktralle annettua kaskimata, hehtaaria.		Tuloja puitavaroista.		Terveä, litraa.		Sysiä, hekolittraa.		Visioja, kappal.		Päreitä, kappal.		Aitaus-puita.		Päreputta, kuutiometriä.		Veistopuita, kuutiometriä.		Terraksia, kuutiometriä.		Polttopuita, kuutiometriä.		Hylly-sahataroita, kuutiometriä.
Päivätöitä, käytetty:		Kaikenlaisia vähennyksiä ja kustannuksia.		Metsärahaston-hoitajan palkkio.		Metsävarojain palkat.		Metsänhoitajan palkka.		Päiväpalkkoja.		Yhteensä päivätöitä.		Metsänviljelykseen.		Puiden hakkaamiseen.		Sysi- ja tervapolttoon.		Päreitten höyläämiseen.		M.		p.		M.		p.		M.		p.		M.		p.		M.		p.		M.		p.							
93,5	189	2,000	40	2,322,5	6,439	22	4,800	—	699	7	423	67	636	28	12,998	24	280,49	293	1	38	98,47	98,99	7,52	7,66	35,05	190	2,26	121,000	2,630	1,695,6	516,9	8,978	86	4,66	34	18	12	6	—	19	78,6	296	—	612	56	9,631	60	3,366	64		

Taulu, joka osoittaa maan-alojen laajuutta Suomenmaan metsänhoito-tarkastuspiireissä vuonna 1891.

Tarkastuspiiri, y. m.	Koko maanala.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanala on kruununpuistoksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuita tai varsinaista metsämaata.	Sofia, nevoja ja hylkymaita.	
		Peltoa.	Niittyä.	Kytömaata.			
Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	Hehtaaria.	
Kemin	9,510,487,00	165,00	1,606,00	—	5,208,038,00	4,300,688,00	288,62
Iin	1,881,428,67	269,61	4,908,23	17,00	834,955,31	1,041,278,50	69,695,51
Oulujärven	1,322,382,02	670,74	2,256,87	59,97	716,408,55	602,985,69	158,300,50
Vaasan läänin	885,995,64	1,002,57	3,061,18	1,607,36	191,396,73	188,927,80	17,781,78
Kuopion läänin	517,069,68	352,75	1,300,32	201,76	255,124,07	260,090,58	269,433,50
Viipurin—Mikkelin läänien	281,017,45	84,97	1,307,68	522,62	149,647,66	129,454,52	247,509,58
Evon ja Vesijaon kruununpuistot	9,250,64	71,95	184,42	1,43	5,443,32	3,549,72	9,243,28
Turun—Hämeen läänien tarkastuspiiri ja Yläneen y. m. pitäjien kruununmaat	251,724,50	1,464,64	2,538,59	1,643,33	137,395,59	106,682,35	183,916,09
Yhteensä	14,159,355,60	4,082,43	19,163,31	4,053,47	7,498,404,23	6,633,652,16	956,169,06

Yhteenpano Suomenmaan kruununmetsissä palaneiden
alojen laveudesta vuonna 1891.

Tarkastuspiiri tahi muu hoidanto-ala.	Kulovalkeain lukumäärä.	Palo-ajat hehtaareissa.	Palo-alojen laajuus kulta- kin sadalta tarkastuspiiri- rin tahi hoidanto-alan laveudesta.
Kemin	30	1,428,75	0,0015
Iin	38	2,366,12	0,1257
Oulujärven	27	445,20	0,0336
Vaasan läänin	19	811,60	0,2102
Kuopion läänin	11	251,59	0,0486
Viipurin—Mikkelin läänien	21	905,30	0,3221
Evon ja Vesijaon kr. puistot	—	—	—
Turun—Hämeen läänien tarkastuspiiri ja Yläneen y. m. pitäjäien kruununmaat	47	2,071,90	0,8231
Yhteensä	193	8,280,46	0,0585